

Förstudie om sociala risker i Hallands län

(Meddelande 2013:02)

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Länsstyrelsen i Hallands län
Meddelande 2013:02
ISSN: 1101-1084
ISRN: LSTY-N-M--2013/2013:02--SE
Text: Joakim Rosenqvist, Catrin Kåldman

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	4
2	ARBETSPROCESS OCH METOD	5
2.1	SYFTE OCH MÅL.....	5
2.2	AVGRÄNSNINGAR.....	5
2.3	ARBETSPROCESS.....	5
2.3.1	Projektmål.....	6
2.3.2	Materialinsamling.....	6
2.4	METOD.....	7
2.4.1	Skyddsvärt.....	8
2.4.2	Datainsamling.....	8
2.4.3	Risk och riskfaktorer.....	8
2.4.4	Scenarioupbyggnad.....	8
2.4.5	Sårbarhet.....	8
2.4.6	Förslag och åtgärder.....	9
3	BAKGRUND	10
3.1	RISK- OCH SÅRBARHETSANALYS.....	10
3.2	SOCIALA PROBLEM I EN KONTEXT.....	10
3.3	RELATERAD FORSKNING.....	12
3.4	PÅGÅENDE PROJEKT OM SOCIALA RISKER.....	12
3.4.1	Länsstyrelsen i Västra Götalands län.....	12
3.4.2	Länsstyrelsen i Dalarnas län.....	12
3.4.3	Nacka kommun.....	13
3.4.4	Borås kommun.....	13
3.4.5	Ulricehamns kommun.....	13
4	SOCIALA RISKER I HALLANDS LÄN	14
4.1	SKYDDSVÄRT.....	14
4.1.1	Värden – Demokratiska och mänskliga rättigheter.....	14
4.1.2	System – Väl fungerande samhällsfunktioner.....	14
4.1.3	Miljö – Fysiskt och socialt trygg miljö.....	15
4.1.4	Människa – Fysisk och psykisk hälsa och trygghet samt ekonomisk trygghet.....	15
4.2	DATAINSAMLING.....	16
4.2.1	Pågående projekt och nätverk i Halland.....	16
4.3	SOCIALA RISKFAKTORER OCH RISKER.....	18
4.3.1	Riskfaktorer.....	19
4.3.2	Sociala risker.....	23
4.4	SCENARIO.....	28
4.4.1	Scenario: Bristande tilltro – upplopp.....	28
4.5	SÅRBARHETSANALYS.....	29
4.6	ÅTGÄRDSFÖRSLAG.....	29
4.7	FORTSATT ARBETE MED SOCIALA RISKER I HALLANDS LÄN.....	29
5	REFERENSLISTA	31
	BILAGA 1 – INVENTERING AV NÄTVERK OCH PROJEKT	35
	BILAGA 2 – WORKSHOP OM SOCIALA RISKER	41

1 Inledning

I Sverige har risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) en viktig roll i det förebyggande riskhanteringsarbetet. Statliga myndigheter, kommuner och landsting har enligt lag¹ skyldighet att identifiera de hot och risker i samhället som kan leda till extraordinära händelser eller kriser. I dessa beskrivs risker som framförallt är av teknisk eller fysisk karaktär och kunskapen om hur vi ska hantera dessa risker är generellt god. På senare tid har risker av en annan karaktär påvisat brister i det svenska samhällets riskhanteringsarbete. Det handlar om sociala risker, som till stor del har sitt ursprung i de sociala samhällsproblem som finns idag. Dessa risker är i sig inte ett nytt fenomen, utan de har tagit sig uttryck i olika former genom olika tidsepoker.

Behovet av ett bredare synsätt på risker uppmärksammandes efter flera händelser i storstäderna där räddningstjänst, polis och ambulans attackerades. Problemet kunde senare härledas bl.a. till ojämlika levnadsvillkor, sysslolöshet och behov av spänning.² Sedan dess har en modell tagits fram för hur kommuner och länsstyrelser kan identifiera, analysera och förebygga risker och ett antal projekt har genomförts på både lokal och regional nivå.³ Även Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) lyfter upp behovet av att i högre grad även ”.../ inkludera risker som är kopplade mot grundläggande värden, såsom sociala risker och antagonistiska hot”.⁴ Att öka kunskapen om sociala risker ökar möjligheten att arbeta proaktivt istället för reaktivt.

Sociala risker har sin bakgrund i en rad bakomliggande faktorer, såsom alienation, segregation, barnfattigdom, boendemiljö och arbetslöshet. Dessa sociala riskfaktorer kan var för sig eller i kombination medföra att en social risk uppstår. Det finns i dag ingen vedertagen definition av begreppet sociala risker. Länsstyrelsen i Hallands län har valt utgå från den definition som används i Västra Götalandsmodellen: ”En social risk är sannolikheten för oönskade händelser, beteenden eller tillstånd med ursprung i sociala förhållanden och som har negativa konsekvenser för det som bedöms vara skyddsvärt.”⁵

Hur omfattande är då de sociala riskerna i Hallands län? Eftersom inget djupgående svar på denna fråga kunde hittas i länets risk- och sårbarhetsanalyser inledde Länsstyrelsen i Hallands län 2012 en förstudie för att höja kunskapen i länet om sociala risker och undersöka möjligheterna att inkludera sociala risker i risk- och sårbarhetsanalyserna på både lokal och regional nivå.

Följande rapport är en del av Länsstyrelsens projekt och den beskriver sociala risker i historisk kontext och tidigare projekt i Sverige där Västra Götalandsmodellen står i centrum. Rapporten följer modellens olika steg och ger en övergripande bild över sociala risker i länet.

---

¹ Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap samt (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

² Hallin, Per-Olof et al. (2011) *Varför kastar de sten? – Om konflikter och erkännanden*.

Publikationsnummer MSB305-2011 ISBN 978-91-7383-155-0

³ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a. *Västra Götalandsmodellen. Sociala risker i risk- och sårbarhetsanalyser – en vägledning*. 2012:10.

⁴ MSB (2012), *Inriktning för anslag 2 4 Krisberedskap 2013*.

⁵ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

2 Arbetsprocess och metod

2.1 Syfte och mål

Syftet med denna rapport är att ge en bild av hur sociala risker har och kan beaktas inom den svenska krishanteringens genom att ge en bakgrund till området med aktuell forskning och projekt som bedrivs i andra län. Vidare syftar rapporten till att redovisa det arbete som gjorts inom ramen för projektet ”Förstudie till regional risk- och sårbarhetsanalys avseende sociala risker 2013”.

Rapporten riktar sig till de som på ett eller annat sätt arbetar med sociala risker inom offentlig sektor, till exempel beslutsfattare och tjänstemän inom brottsförebyggande, beredskap, folkhälsa, sociala frågor, barn- och ungdomsfrågor samt integrationsfrågor. Även frivilligorganisationer inom dessa områden eller studenter med samhällsvetenskaplig inriktning kan finna rapporten intressant.

Målet är att rapporten ska ge en ökad kunskap om sociala risker och vägledning för arbetet med att inkludera sociala risker i lokala och regionala risk- och sårbarhetsanalyser samt att den bidrar till tankar och idéer kring länets fortsatta arbete.

2.2 Avgränsningar

Resultatet i rapporten (kapitel 4) är delvis uppbyggd efter de olika stegen i MSB:s riskhanteringsmodell⁶ respektive Västra Götalandsmodellen. Samtliga steg har dock inte genomförts i enlighet med modellerna. Rapporten gör inte anspråk på att ge en heltäckande bild av varken sociala risker och dess bakomliggande faktorer eller genomförda projekt. De sociala risker som presenteras för Hallands län har identifierats både utifrån den inventering av nätverk som genomförts och den workshop som Länsstyrelsen anordnade i november 2012. Riskinventeringen är inte heltäckande och ingen riskuppskattning (dvs. bedömning av sannolikhet och konsekvens) eller riskvärdering (dvs. bedömning av risknivå och möjliga åtgärder) har gjorts.

2.3 Arbetsprocess

Länsstyrelsen i Halland har under 2012 drivit ett projekt om sociala risker. Projektet initierades i Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap och finansieras av MSB.⁷ En projektgrupp med representanter från Polismyndigheten i Hallands län, Region Halland och två kommuner; Falkenbergs och Halmstads kommuner samt både beredskapshandläggare och ANDT-samordnare på länsstyrelsen har deltagit. Nedan beskrivs projektmålen och den process som föregått denna rapport.

---

⁶ Läs mer om riskhanteringsprocessen i MSB, 2011. *Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser*.

⁷ Länsstyrelsen i Hallands län (2012). *Förstudie till regional risk- och sårbarhetsanalys avseende sociala risker 2013*. <http://www.lansstyrelsen.se/halland/Sv/manniska-och-samhalle/krisberedskap/Pages/projekt-sociala-risker.aspx>

2.3.1 Projekt mål

Projektets övergripande syfte är att höja kunskapen om sociala risker i länet och få en närmare bild av hur omfattande sociala risker är i länet. Dessutom önskar länsstyrelsen genom projektet medvetenhetsgöra det pågående arbetet med sociala risker i länet och identifiera eventuella nya behov av samverkan mellan aktörer som inte träffas i sin vardag. Det långsiktiga målet är att sociala risker, på ett systematiskt sätt, ska föras in och bli en naturlig del i länets risk- och sårbarhetsanalyser, vilket då också leder till att frågorna inkluderas i länets riskhanteringsarbete.

Projektet har delats upp i tre delmål:

Delmål A innebar att inventera pågående projekt och nätverk som berörs av sociala risker i länet.

Önskade effekter av delmål A var att:

- Kunna urskilja en riskbild utifrån pågående arbete.
- Klargöra kontaktvägar.
- Skapa förutsättningar för att identifiera behov av samverkan och åtgärder.

Delmål B innefattade kunskapshöjande åtgärder, vilket konkret innebar en introduktionsbroschyr, denna rapport och genomförd workshop om sociala risker. Länsstyrelsen vill höja både egen samt övriga aktörers kunskap om sociala risker och dess bakomliggande faktorer samt om metoder för att kunna inkludera dessa risker i krisberedskapsarbetet.

Önskade effekter av delmål B var att:

- Tydliggöra begreppet sociala risker och länets riskbild.
- Få en samsyn inom området på berörda aktörers ansvar och roller.
- Klargöra behovet och formerna för det fortsatta arbetet.
- Skapa nya kontakter.

Delmål C handlade om att inleda arbetet för att kunna inkludera sociala risker i den regionala risk- och sårbarhetsanalysen. Första steget omfattade en kartläggning och värdering av befintliga risk- och sårbarhetsanalysmetoder som både kan anpassas till sociala risker och halländska arbetssätt. Huvudfokus låg på Västra Götalandsmodellen (se kapitel 2.2 Metod). Andra steget var tänkt att omfatta en analys av styrkor, svagheter, möjligheter och svagheter i länets förebyggande arbete, men istället har Västra Götalandsmodellens sex steg genomförts på ett övergripande sätt för att ge en bild av förmåga och framtida behov av åtgärder och samverkan.

Önskade effekter av delmål C var att:

- Förbättra förutsättningarna att inkludera sociala risker i risk- och sårbarhetsanalyser.
- Stärka Länsstyrelsens möjligheter att erbjuda stöd till kommunerna.

2.3.2 Materialinsamling

Materialet som använts till denna rapport är information från kommunernas och Region Hallands webbplatser, rapporter från centrala myndigheter, forskning och tidningsartiklar. Underlag har även samlats in genom projektets inventering och workshop.

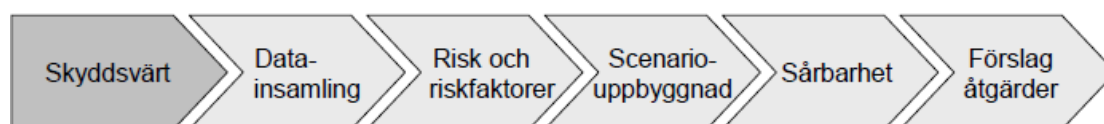
Länsstyrelsen skickade i mars 2012 ut en förfrågan om information till inventering av nätverk och projekt angående sociala risker till varje kommun i länet, Polismyndigheten och Region Halland samt Länsstyrelsens utvecklingsenhet. Frågorna sökte svar på vilka aktörer som arbetade med frågor som hade koppling till sociala risker, i vilka nätverk eller projekt de organiserar sig, vem som var den drivande aktören samt målet med nätverket eller projektet. Resultatet har granskats och kompletteras av projektgruppen och nätverken delats in i sex kategorier: barn och unga, brottsförebyggande, folkhälsa, integration, samhällsplanering och övrigt samt beredskap (bilaga 1). Utifrån de olika arbetsområdena har sociala risker och riskfaktorer identifierats.

Under workshopen om sociala risker presenterades begreppet, bakomliggande faktorer och Västra Götalandsmodellen samt exempel på hur olika organisationer i länet och utanför arbetar med frågor som berör sociala risker. Däremellan fick deltagarna diskutera hur de tolkar begreppet sociala risker och vilka sociala risker det finns i länet idag och i framtiden och vad som krävs för att hantera dem. En del av synpunkterna redovisades och underlaget (bilaga 2) har inkluderats i rapportens resultat om sociala risker (avsnitt 4.3) och förslag på åtgärder (avsnitt 4.6).

2.4 Metod

Det finns flera utvecklade metoder för att analysera risker och sårbarheter inom ett geografiskt område, varav de flesta är seminariebaserade scenariometoder t.ex. MVA, ROSA eller Ibero.⁸ Två nya metoder håller även på att utvecklas, dels Västra Götalandsmodellen som är avsedd för analys av sociala risker och dels områdesbaserad RSA (ORSA) som använder sig av GIS⁹ och har geografin i fokus.¹⁰

Efter att ha värderat dessa metoder föll valet inte oväntat på Västra Götalandsmodellen framförallt på grund av dess inriktning, men även för att den är anpassad till de MSB:s föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser.¹¹ Modellen är framtagen av Länsstyrelsen i Västra Götaland i samverkan med Per-Olof Hallin på Malmö Högskola och en referensgrupp. En vägledning till modellen har kommit ut och en reviderad version håller på att tas fram. Här nedan beskrivs kortfattat de sex steg modellen bygger på.¹²

Figur 1. Västra Götalandsmodellens sex steg.

⁸ MSB (2011). *Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser*.

⁹ Geografiska informationssystem

¹⁰ Länsstyrelsen i Skåne (2012). *Broschyr om ORSA - Områdesbaserad risk- och sårbarhetsanalys*.

¹¹ MSBFS 2010:6 och 2010:7

¹² Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

2.4.1 Skyddsvärt

För att kunna identifiera risker är det väsentligt att först veta vad som är värt att skydda. Det skyddsvärda kan delas in i fyra huvudområden: värden, system, miljö och människa. För att konkretisera dessa är en bra utgångspunkt de visioner, mål och policys som det ordinarie arbetet utgår ifrån. Det är viktigt att identifiera det skyddsvärda ur både ett samhälls- och ett individperspektiv.

2.4.2 Datainsamling

Västra Götalandsmodellen utgår från följande sju sociala riskfaktorer:

- Social, ekonomisk och politisk marginalisering och ekonomiska skillnader
- Social och territoriell stigmatisering
- Känsla av att inte tillhöra samhället – alienation
- Otrygga uppväxtförhållanden
- Ohälsosamma levnadsvanor
- Bristande utbildning
- Samhällets bristande finansiella, materiella eller personella resurser

Följande fyra riskgrupper¹³ används:

- Hälsa
- Säkerhet och trygghet
- Försörjning
- Fungerande samhällsfunktioner¹⁴

Under respektive social riskfaktor och riskgrupp finns ett antal indikatorer och för varje indikator ska relevant statistik samlas in för ett antal år. Dessa indikatorer håller på att revideras och förväntas ges ut av Länsstyrelsen i Västra Götaland i början på 2013.

2.4.3 Risk och riskfaktorer

Utifrån nulägesbild och trender analyseras hot och risker mot det skyddsvärda. För varje indikator görs en sammanfattande bedömning av graden av problem och eventuella andra riskfaktorer eller risker som påverkar indikatorn. Därefter bedöms förmåga på lång och kort sikt samt konsekvenser på samhället.

2.4.4 Scenarioupbyggnad

Utifrån bedömningen av riskfaktorer och risker tas ett eller flera aktuella scenarier fram. Scenariot bör innehålla händelser som inträffar över tid och som i förlängningen leder till en extraordinär händelse. En sannolikhets- och konsekvensbedömning ska göras för varje scenario.

2.4.5 Sårbarhet

Utifrån scenariot så analyseras sårbarheter och vilken förmåga det finns att hantera händelserna. Bedömningen följer MSB:s föreskrifter, det vill säga både krishanteringsförmågan och förmågan att motstå störningar bedöms utifrån dess fyrgradiga skala. Sedan bedöms även samhällskonsekvenser med hänsyn till förmågan. Det viktigaste i

---

¹³ Riskgrupp i detta sammanhang betyder risker av liknande slag som delats in i grupper och inte grupper av individer (med undantag av försörjning). (Länsstyrelsens i Hallands län anmärkning)

¹⁴ Uppdelning av riskfaktorer och riskgrupper (sociala risker) har reviderats. Se Länsstyrelsen i Västra Götaland, (2012) b. *Broschyr om sociala risker*.

detta sammanhang är att det finns en möjlighet att arbeta proaktivt och därigenom förhindra att en händelse inträffar.

2.4.6 Förslag och åtgärder

Utifrån modellens upplägg är det tänkt att både reaktiva och proaktiva åtgärder ska kunna genereras utifrån arbetsprocessen. Riskfaktorerna kräver arbete på lång sikt, men kan minska sannolikheten för att sociala risker (riskgrupperna) inträffar. I detta steg krävs tvärssektoriellt arbete och för att åtgärder ska kunna prioriteras och vidtas krävs god samverkan.

3 Bakgrund

3.1 Risk- och sårbarhetsanalys

Statliga myndigheter, kommuner och landsting har enligt lag¹⁵ skyldighet att identifiera de hot och risker i samhället som kan leda till extraordinära händelser eller kriser. Syftet är att ge en bild över risker och förmåga att hantera dessa samt att göra beslutsfattare och verksamhetsansvariga medvetna om vilka hot och risker som finns inom deras verksamhetsområde. Risk- och sårbarhetsanalyser utgör till exempel ett viktigt beslutsunderlag för organisationernas krisberedkapsplanering. I dessa identifieras, analyseras och dokumenteras de oönskade händelser som finns inom organisationens ansvarsområde. Även förmågebedömningar och förslag på åtgärder tas fram. Det övergripande innehållet och disposition regleras i MSB:s föreskrifter.¹⁶

Länsstyrelsen sammanställer en regional risk- och sårbarhetsanalys bland annat utifrån kommunernas och Region Hallands analyser. Enligt krisberedskapsförordningen¹⁷ ska följande delar särskilt beaktas:

- situationer som uppstår hastigt, oväntat och utan förvarning, eller en
- situation där det finns ett hot eller en risk att ett sådant läge kan komma att uppstå,
- situationer som kräver brådskande beslut och samverkan med andra aktörer,
- att de mest nödvändiga funktionerna kan upprätthållas i samhällsviktig verksamhet och
- förmågan att hantera mycket allvarliga situationer inom myndighetens ansvarsområde.

I årets regionala analys berörs sociala risker endast kortfattat:

”I Hallands län har flertalet kommuner identifierat hot och våld mot elever, tjänstemän och förtroendevalda, mobbning och kränkande särbehandling, självmord, sexualbrott, skadegörelse pga. huliganer eller ungdomsgång, anlagda bränder och andra kriminella handlingar som sannolika händelser.”

3.2 Sociala problem i en kontext

Sociala risker har till stor del sitt ursprung i de sociala samhällsproblem som vi har idag. Detta är dock ingen ny företeelse utan olika tidsepoker har haft sina egna problem. Under 1800-talet aktualiserades den så kallade sociala frågan genom industrialiseringens framfart¹⁸ och att en allt större del av landets befolkning flyttade till städerna.¹⁹ I slutet av 1800-talet och början av 1900-talet ledde detta till en rad problem som samhället ställdes inför. Fattigdom, svält, ohälsa och trångboddhet uppstod och levnadsvillkoren för många människor blev under denna tidsperiod väldigt svåra.²⁰

---

¹⁵ Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap samt (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

¹⁶ MSBFS 2010:6 och 2010:7

¹⁷ Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap

¹⁸ Lundgren, F (2003). Den isolerade medborgaren - *Liberalt styre och uppkomsten av det sociala*.

¹⁹ Länsstyrelsen i Västra Götaland, (2012)a.

²⁰ Thullberg och Östberg (1994). *Den svenska modellen*.

Välfärdssamhället som vi känner till det idag uppstod i efterkrigstiden och kom att bli en ledstjärna för det svenska samhället under många år framöver. Genom välfärdstjänsterna ökade levnadsvillkoren för medborgarna och förbättringar på en rad plan genomfördes för att säkra en godtagbar livskvalité.²¹ Dock har detta inte inneburit att det svenska samhället varit fritt från bakslag. Välfärdsmodellens framfart stannade upp under 1970-talet till stor del på grund av att de ekonomiska förutsättningarna förändrades genom den moderna globaliseringens framväxt.²² De stora miljonprogrammen som byggdes till följd av urbaniseringen blev inte den uppryckning som många hade tänkt sig. Istället bebos dessa idag i många fall av dem som har det svårast i samhället i form av lågutbildade, personer med annan etnisk bakgrund, personer med psykisk eller fysisk ohälsa etc.²³

Globaliseringen har under de senaste decennierna både öppnat upp möjligheter för det svenska samhället samtidigt som den har bidragit till en allt mer problematisk samhällsbild. Under 1980- och 1990-talet bidrog den till en ökad konkurrens för den svenska industrin vilket i sin tur ledde till, och gör fortfarande idag, att en stor del av produktionen har flyttats till andra stater där billigare arbetskraft funnits. Detta har lett till att många arbetsmöjligheter, speciellt bland dem med låg utbildning, försvunnit.²⁴ Den senaste händelsen som påverkat samhället negativt är den ekonomiska kris som inträffade 2008.

Vilken övergripande problembild kan urskiljas i Sverige idag? I Socialstyrelsens rapport från 2010 ges fakta om specifika faktorer och dess inverkan på medborgarens levnadsstandard. Till att börja med kan en ökning gällande inkomst ses i alla samhällsskikt vilket i sig är positivt, men samtidigt har även skillnaderna mellan hög- och låginkomsttagare blivit större. Gruppen av individer som har störst risk för att hamna i fattigdom eller liknande välfärdsproblem består till stor del av unga, ensamstående vårdnadshavare (i de flesta fall kvinnor) och nyanlända invandrare. Även om den etniska boendesegregationen har stabiliserats återfinns fortfarande stora problem inom området. Andra faktorer som kopplas samman och där samband med välfärdsproblem kan ses är ohälsa samt ekonomisk utsatthet. Trots negativa trender på vissa områden är det viktigt att vara medveten om att Sverige som land fortfarande är i topp på många listor gällande frågor som är av social karaktär.²⁵

Ovanstående beskrivning är på intet sätt en helhetsbild av någon vedertagen sanning om hur dagens samhällsproblematik kan förklaras. Den försöker endast påvisa att i någon form har det alltid funnits sociala problem som samhället haft och försökt att finna lösningar på. Det finns många faktorer som oberoende och beroende av varandra har bidragit till de samhällsproblem som finns. Frågorna diskuteras på många olika håll och aktörer inom olika professioner kan ha olika syn på orsaker och åtgärder. I arbetet med sociala risker är det viktigt med en förståelse för den historiska kontexten för att få en helhetsbild av dagens komplexa problem.

---

²¹ Esping - Andersen, G (1994). *Jämlikhet, effektivitet och makt. I den svenska modellen*, (red)

²² Halvarsson, A et al. (2003). *Sveriges statsskick fakta och perspektiv*

²³ Socialstyrelsen (2010). *Socialrapport 2010*.

²⁴ Wijkström, F och Lundström, T (2002). *Den ideella sektorn organisationerna i det civila samhället*.

²⁵ Socialstyrelsen (2010). *Socialrapport 2010*.

3.3 Relaterad forskning

Då en inkludering av sociala risker i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser är relativt nytt finns inte någon större mängd forskning. Här presenteras ett axplock som kan vara intressant att titta närmare på. Per-Olof Hallin m.fl. vid Malmö högskola har skrivit rapporten *Det är inte stenarna som gör ont*.²⁶ Syftet med rapporten är att analysera vad som orsakar motsättningarna och konflikter mellan tonårspojkar/yngre män och polis respektive räddningstjänst. Rapportens fokus ligger på den lokala problematiken men tolkas utifrån en mer vedertagen samhällsvetenskaplig förståelse. Rapporten återspeglar på ett bra sätt problematiken som finns idag med koppling till en lokal plats. Per-Olof Hallin m.fl. har även skrivit en kortare rapport, *Varför kastar de sten? – Om konflikter och erkännanden*, som avser att fokusera mer på varför händelserna inträffar.²⁷

Per-Olof Hallin är även inblandad i forskningsprojektet *Sociala risker, civilsamhällets omvandling och strategisk riskhantering*, som initierats av MSB. Projektet analyserar sociala risker samt dess bakomliggande faktorer, utvecklar metoder som kan kopplas till risk- och sårbarhetsanalyser och ger förslag på åtgärder att vidta. Forskningsprojektet är pågående. Botkyrka kommun tog 2010 fram rapporten *Att hantera social oro och upplopp*, som beskriver vad som inträffat på sex platser i Sverige där social oro och upplopp förekommit. Rapporten ger en förklaring till bakgrunden och beskriver förebyggande och hanterande arbete.

3.4 Pågående projekt om sociala risker

3.4.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsen i Västra Götalands län inledde 2010 det första projektet om sociala risker utifrån krisberedskapsförordningens intentioner och har sedan dess varit drivande inom området. Den grundläggande idén var att försöka inkludera ett socialt perspektiv i risk- och sårbarhetsanalyser. En modell för detta utvecklades av Länsstyrelsen, tillsammans med Per-Olof Hallin vid Malmö högskola och en referensgrupp. Ett pilotlän och tre pilotkommuner knöts till projektet för att testa Västra Götalandsmodellen. Resultatet, bland annat syn på modellens för- och nackdelar, redogörs för här nedan.²⁸

3.4.2 Länsstyrelsen i Dalarnas län

Länsstyrelsen i Dalarnas län presenterade 2011 en delrapport om arbetet med sociala risker utifrån Västra Götalandsmodellen. De anger att fördelarna med modellen är att den möjliggjort för nya aktörer att delta i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser och att olika aktörer ökat sin kunskap inom olika områden och fått nya infallsvinklar genom det tvärspektoriella arbetet. Det har tydliggjorts vilken aktör ansvarsområdet vilat på och frågor som tidigare varit dolda har lyfts fram och diskuterats vilket skapat en bättre bild av helheten.

Nackdelen för Länsstyrelsen i Dalarna var framförallt att det var svårt att se helheten i arbetet då Västra Götalandsmodellen inte varit färdig vid tidpunkten. Vidare uttrycks att det är svårt att se ett regionalt helhetsperspektiv på området innan det finns tillgång till kommunernas

---

²⁶ Hallin, P-O et al. (2010). *Det är inte stenarna som gör ont*

²⁷ Hallin, P-O et al. (2011). *Varför kastar de sten? – Om konflikter och erkännanden*.

²⁸ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

information på området. Avslutningsvis var det även svårt att se orsak-verkan inom området då sociala frågor inte är lika specifika som de som är av fysisk eller teknisk art.²⁹

3.4.3 Nacka kommun

Nacka kommun utkom med en avstämningsrapport om arbetet med sociala risker utifrån Västra Götalandsmodellen under 2012. Deras erfarenheter av arbetet var bland annat att begreppet sociala risker utifrån de definitioner som idag finns är diffust och därmed blir det svårarbetat. Tvärsektoriell samverkan krävs för att få en helhetsbild. Det positiva med arbetet är att kunskapen inom området hos såväl anställda som hos allmänheten ökar. Det skapas ett bättre beslutsunderlag för samhällsplanering och samhället blir robustare genom att inkludera ännu ett riskområde i risk- och sårbarhetsanalysen.³⁰

3.4.4 Borås kommun

Borås kommun tar i sin risk- och sårbarhetsanalys upp sociala risker. Fram till 2009 kunde de se att antalet klotter- och skadegörelsebrott samt anlagda bränder ökade. Till följd av detta startades en kommunal aktionsgrupp som arbetade proaktivt med frågorna, vilket ledde till positiva effekter. Borås syn på metoden är övergripande positiv och genom att en tvärsektoriell grupp arbetar med frågorna lyfts problematiken upp utifrån olika professioner, vilket ger en mer samlad bild än vad som kanske annars hade framkommit.³¹

3.4.5 Ulricehamns kommun

Även Ulricehamns kommun presenterar sitt resultat i sin risk- och sårbarhetsanalys. Kommunen framhåller det värdefulla i att få en mer helhetstäckande bild och en robustare säkerhet för samhället genom integreringen av sociala risker. Arbetsgruppen har varit tvärsektoriell med representanter från skolan, socialtjänsten, flykting-, folkhälso- och säkerhetssamordnare samt från räddningstjänst och polis. Arbetet har genererat i att aktörer som tidigare arbetat inom samma områden, men suttit på olika platser, kunnat diskutera och hitta lösningar utifrån ett större perspektiv.³²

---

²⁹ Länsstyrelsen i Dalarnas län (2011). *Sociala risker – Delrapport för pilotprojektet i Dalarnas län*.

³⁰ Nacka kommun (2012). *Avstämningsrapport – Nackas arbete med projektet Västra Götalandsmodellen - Sociala risker*.

³¹ Borås kommun (2011). *Risk- och sårbarhetsanalys*.

³² Ulricehamns kommun (2011). *Risk- och sårbarhetsanalys för Ulricehamns kommun 2011*.

4 Sociala risker i Hallands län

4.1 Skyddsvärt

För att kunna identifiera sociala risker måste berörda aktörer först och främst vara överens om vad som är skyddsvärt. Det rekommenderas att detta genomförs tillsammans med politiska beslutsfattare.³³ I detta avsnitt presenteras delar av Region Hallands och kommunernas övergripande visioner, mål och policydokument för att exemplifiera hur arbetet för att hitta det skyddsvärda kan genomföras.

På Region Hallands hemsida presenteras länets övergripande vision, *Halland – Bästa livsplatsen!* vilken ska genomsyra arbetet i Halland och innebär att:

”/.../ vi ska skapa möjligheter för trygghet- och hälsa, för utveckling och tillväxt och för en attraktiv livsmiljö. Halland ska bli den bästa platsen att bo, leva och vara verksam inom.”³⁴

Västra Götalandsmodellen anger fyra områden med närmare exempel på vad som är skyddsvärt. Här nedan presenteras dessa exempel utifrån ett halländskt perspektiv.

4.1.1 Värden – Demokratiska och mänskliga rättigheter

Region Halland och länets kommuner arbetar aktivt för att främja ett demokratiskt samhälle, där medborgaren ska känna delaktighet och ha inflytande i politiska processer. Varje aktör har en vision eller policy för detta arbete, till exempel i Halmstads kommuns värdegrund framgår det att:

”Alla halmstadsbor ska ha möjligheten till delaktighet och inflytande i de demokratiska processerna. I Halmstad har alla människor lika värde och vår gemenskaps kännetecken är ömsesidig respekt.”³⁵

När en överblick tagits fram, som den ovan, av vad kommunen avser med demokratiska och mänskliga rättigheter behöver detta konkretiseras, exempelvis skulle det skyddsvärda kunna vara att medborgare har rätt till och ska ges möjlighet till att rösta, uttrycka sig i såväl tal som skrift, se till att medborgarna har rätt till insyn i den demokratiska processen. Utifrån mänskliga rättigheter kan det skyddsvärda konkretiseras till aspekter som: rätten till bostad, arbete utbildning och hälsa, lika värde etc.³⁶

4.1.2 System – Väl fungerande samhällsfunktioner

Att det finns fungerande samhällsfunktioner kan ur olika aspekter innebära olika saker. I detta sammanhang avses här att medborgaren har en tillit till samhället. Detta påverkas exempelvis av förtroendet för rättsprocessen och rättsväsendet och korrekt myndighetsutövning. I Varbergs kommun har en utvärdering genomförts 2009 med syfte att se till:

---

³³ Länsstyrelsen i Västra Götalands län (2012). Presentation av Matilda Johansson i Halmstad 2012-11-13.

³⁴ Region Halland (2012). *Halland – Bästa livsplatsen!* <http://www.regionhalland.se/sv/om-region-halland/mal-uppdrag/detta-gor-vi/>

³⁵ Halmstads kommun (2012): *Vår vision om Halmstad 2020*, <http://www.halmstad.se/omkommunen/ekonomiochstyrning/visionhalmstad2020/vardegrund.1010.html>

³⁶ Se Länsstyrelsen i Västra Götalands län (2012)a; Halmstads kommun (2012): *Vår vision om Halmstad 2020*. <http://www.halmstad.se/omkommunen/ekonomiochstyrning/visionhalmstad2020/vardegrund.1010.html>

”/.../ kommunens sätt att leda, samspela och skapa goda organisatoriska förutsättningar för den kommunala servicen. Bedömningen har gjorts mot bakgrund av teorier med betoning på mål- och resultatstyrning, decentralisering samt medborgar- respektive brukarorientering.”³⁷

Utvärderingen visar bland annat på hur väl fungerande samspelet mellan politiker och medborgare är, kommunens förmedling av tjänster, personalpolitik och utveckling av samhället. Utifrån genomförd analys kan kommunen sedermera få fram snitt över hur väl fungerande samhällsfunktioner som finns.³⁸

4.1.3 Miljö – Fysiskt och socialt trygg miljö

Denna del berör att det finns en trygg miljö såväl fysiskt som socialt för medborgaren. I till exempel Laholms kommun finns en övergripande vision som berör livskvaliteten hos medborgarna ur ett sådant perspektiv:

Trygghet, hälsa, social gemenskap, mångfald och god boendemiljö är självklara inslag.

- Laholm ska vara en trygg och gemytlig kommun att bo och vistas i.
- Folkhälsan i Laholm ska förbättras och ohälsotalet minska.
- Kultur, rekreation och meningsfull fritid ska vara tillgängligt för alla.
- Vi ska erbjuda attraktiva och differentierade boendeformer som främjar integration och gemenskap.³⁹

Utifrån ovanstående framgår alltså att en god boendemiljö är centralt, en miljö som främjar att medborgaren känner sig trygg att vistas på gator och torg, att det finns trygga arbetsplatser samt skolmiljöer.

4.1.4 Människa – Fysisk och psykisk hälsa och trygghet samt ekonomisk trygghet

Arbetet med hälsa i Halland bygger på den regionala folkhälsopolicyn som innehåller fem regionala insatsområden:

- Gemenskap och delaktighet
- Goda uppväxtvillkor
- Kompetens och sysselsättning
- Goda livsmiljöer
- Goda levnadsvanor⁴⁰

Halland arbetar mot ett hållbart samhälle där det är väsentligt att alla har lika möjligheter att utvecklas, exempelvis ska barn och ungdomar ges möjlighet till en god utbildning av hög

---

³⁷ Varbergs kommun (2012). *Kommunkompassen, Analys av Varbergs kommun 2009*.

http://varbergskommun60.kaign.se/archive/kommun_ledningsstab/VarbergRapportKommunkompassen2010-03-05.pdf

³⁸ Ibid.

³⁹ Laholms kommun (2012): *Övergripande vision och mål 2012*, http://www.laholm.se/politik-paverkan/sa-styrs-laholm/fullmaktiges-vision-och-mal_.Åtkommen_2012-09-20.

⁴⁰ Region Halland (2012): *Folkhälsopolicy för Halland 2009*

kvalité samt lika möjligheter att delta. Även en god fysisk och psykisk hälsa bland medborgarna samt att en fysisk och psykisk trygghet finns är väsentligt.⁴¹

4.2 Datainsamling

Efter att en överenskommelse nåtts om det skyddsvärda är nästa steg att samla in data för att se vad som kan ha en negativ effekt på detta. Projektets datainsamling beskrivs i avsnitt 2.3.1. Här presenteras istället resultatet av inventeringen, det vill säga de pågående projekt och nätverk som på något sätt arbetar med frågor som berör sociala risker. Dessa nätverk har som övergripande mål och syfte att inom sina respektive områden förebygga, hantera och åtgärda problematik som finns i samhället. Till stor del arbetar dessa med att verkställa de visioner som satts upp i länet. För mer detaljerad information om respektive nätverk och projekt se bilaga 1.

4.2.1 Pågående projekt och nätverk i Halland

4.2.1.1 Barn och unga

Aktörer som arbetar med frågor som berör barn och unga i Halland är många och 27 nätverk har inrapporterats. Dessa nätverk bedrivs både sektoriellt inom kommunerna och tvärspektoriellt över gränserna. Region Halland är ledande och sammankallande för de flesta nätverk som bedrivs tvärspektoriellt. Nätverken arbetar både proaktivt och reaktivt. Övergripande kan ses att nätverken har som syfte och mål att genom interaktion få en bättre helhetsbild av situationer.

Ett exempel på ett regionalt nätverk är *BBIC-nätverket* (Barns behov i centrum) som bedriver arbete med frågor som handlar om att säkerställa barns utveckling och trygghet i framtiden. Här handlar det i hög grad om barn vars levnadsvillkor kan ifrågasättas och där en utredning kan behövas och åtgärder vidtas för barnets utveckling och trygghet.⁴² Ett annat nätverk som bedrivs av Region Halland är *Styrgrupp utbildning*. Här samverkar aktörer från länet i syfte att stärka nivån på utbildning bland barn och unga. Även kommunerna har egna nätverk för arbete kring barn och unga. I Laholms kommun finns bland annat ett nätverk som arbetar med barn som bor i en miljö där det finns missbruk, våld och psykisk och fysisk ohälsa. I Falkenberg finns ett nätverk som arbetar för barn och ungas rättigheter. Halmstad har ett nätverk där arbete med att hjälpa och stärka föräldrar som bor i stadsdelen Andersberg bedrivs.

4.2.1.2 Folkhälsa

Folkhälsoarbetet bedrivs i nationella, regionala och lokala nätverk (totalt 15 inrapporterade) med fokus på det förebyggande. Nätverken arbetar i stor utsträckning mot alkohol, narkotika, dopning och tobak, även kallat ANDT-frågor. Andra områden som det arbetas med är utbyte av kunskaper, samordning över kommungränser och utbildning. Vidare arbetas även med att skapa en gynnsam miljö utifrån ett hälsoperspektiv.

Nationella länsamordnarnätverket är ett nätverk som består av länens samordnare inom ANDT-frågor, Statens folkhälsoinstitut (FHI) och Socialstyrelsen. *Regionala rådet för alkohol och tobaksfrågor* består av deltagare från kommunerna, Länsstyrelsen och Polisen.

⁴¹ Region Halland (2012): Halland - Bästa livsplatsen 2012, <http://www.regionhalland.se/sv/om-region-halland/mal-uppdrag/detta-gor-vi/>

⁴² Region Halland (2012): *BBIC, Barns Behov I Centrum*, <http://www.regionhalland.se/sv/utveckling-och-tillvaxt/bestall-och-ladda-ner/socialcentrum/individ-och-familj/bbic-barns-behov-i-centrum/>.

Dessa samverkar för att sprida kunskap och information inom området. *Preventionsnätverket* består av deltagare från kommunerna, Länsstyrelsen, Polisen, Region Halland och Halmstad högskola. Nätverket arbetar med frågor som berör olika former av ohälsa.

4.2.1.3 Brottsförebyggande

Det brottsförebyggande bedrivs framförallt av Polisen och kommunerna, men även av Länsstyrelsen och Region Halland i 32 inrapporterade nätverk på regional och lokal nivå. Polisen har både interna och externa nätverk. *Samhällsrådet för den lokala brottsligheten* består av närpolischefer, kommuner och lokala personer med god kännedom om olika områden. Nätverkets främsta mål är att sprida information och kunskap om aktiviteter som pågår i respektive kommun med koppling till brottslighet. *Samhällsrådet för grov organiserad brottslighet* består av representanter från polisen, kommunerna och Region Halland som samverkar för att hitta lösningar på och hantera grov organiserad brottslighet. *Referensgrupp våld i nära relationer* består av polisen, kommunerna, vuxen- och barnpsykiatri, åklagarkammaren, kriminalvården och länssjukvården och leds av Region Halland. Nätverket syftar till att öka kompetensen inom området våld i nära relationer.

De lokala nätverken samverkar bland annat kring att förebygga anlagda bränder, doping, ungdomsbrottslighet och gängrelaterad brottslighet. Övriga regionala nätverk samverkar för att hantera och förebygga livstidskriminella, prostitution och människohandel.

4.2.1.4 Integration

Det finns tre regionala nätverk som kans ses ha som övergripande syfte att främja integration av invandrare och Länsstyrelsen, Region Halland och kommunerna deltar i samtliga. *Styrgrupp för länsprojekt kring samhällsorientering* syftar till att bygga upp en organisation för att erbjuda samhällsorientering för nyanlända invandrare. *Nätverk för nyanlända invandrades etablering* syftar till att med olika insatser etablera invandrare i samhället. Detta genom att ge dem basala kunskaper i samhället, språket och arbetsmarkanden. Det finns även ett nätverk för frågor kring ensamkommande flyktingbarn och deras behov.

4.2.1.5 Samhällsplanering och övrigt

Tre nätverk har inrapporterats som berör samhällsplanering och syftar till att förebygga genom att skapa en god miljö och trygghet för medborgarna i länet. *Styrgrupp samhällsbyggnad* består av Region Halland, kommunerna och Länsstyrelsen och arbetar med samverkan för utveckling på detta område. På kommunal nivå bedrivs bland annat nätverk som syftar till att göra samhället tryggare genom trygghetsvandringar.

Samordningsförbundet är ett nätverk som består av representanter från kommunerna, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Halland. Dessa samverkar kring frågor som berör individer som är i behov av samordnande insatser. Samordnande insatser berör bland annat områden som medicin och sociala eller arbetsinriktade rehabiliteringsprocesser. Länsstyrelsen har även ett uppdrag att stödja kommunerna i arbetet med att motverka hemlöshet med fokus på att helt eliminera risken att vräka familjer med minderåriga barn.

4.2.1.6 Beredskap

Det finns tolv nätverk inom beredskapsområdet som även kan beröra sociala risker finns. Dessa arbetar både sektoriellt och tvärspektoriellt samt både förebyggande och hanterande. *Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap* består av representanter från Länsstyrelsen, kommunerna, Region Halland och andra myndigheter som har ansvar inom

krisberedskapsområdet. *Säkerhetsnätverket* består av respektive kommuns säkerhetssamordnare som har det övergripande ansvaret för krishanteringsfrågor. Dessa samverkar för att få en större samsyn inom området. I flera kommuner finns en POSOM-grupp.⁴³ I dessa samverkar Svenska kyrkan, polis räddningstjänst och kommunala förvaltningar vid kriser där psykiskt och socialt omhändertagande kan behövas.

4.3 Sociala riskfaktorer och risker

Västra Götalandsmodellen har pekat ut sju sociala riskfaktorer och fyra riskgrupper. I detta avsnitt förklaras dessa kortfattat och därefter presenteras de risker som identifierats i länet genom projektet, varav ett par utvalda förklaras djupare tillsammans med eventuellt statistiskt underlag för att påvisa omfattningen i länet. Även denna redovisning ger inte heller en helhetstäckande bild av situationen i länet.

En social riskfaktor innebär som tidigare nämnts egenskaper hos individer, sociala förhållanden eller processer som påverkar sannolikheten för att en oönskad händelse (risk) kan inträffa. Själva risken i sig blir därefter något som på ett negativt eller oönskat sätt påverkar det som är skyddsvärt. Ofta innebär inte en riskfaktor själv att problem uppstår, istället är det en kombination av flera riskfaktorer som sammanfaller och som i slutändan medför att en social risk kan uppstå. För att få en större förståelse för sammanhanget kan frågan *varför* ställas minst fyra gånger.

Varför uppstår sociala risker?

Varför uppstår upplopp och bilbränder?

Svaret går ofta att finna i sociala riskfaktorer och riskbeteenden som har utvecklats inom ett specifikt geografiskt område. Exempel kan vara gängbildningar med egna normsystem, brottslighet, svag tilltro till samhället – en känsla av att man inte tillhör samhället.

Varför uppstår gängbildningar och svag tilltro till samhället?

Svaret går ofta att finna i att samhället har misslyckats med investeringar när det kommer till förebyggande- och rehabiliterande åtgärder eller inte kunnat erbjuda möjliga utvecklingsvägar. Riskbeteenden som skolk och missbruk uppstår. En problematik som även kan uppkomma är att alternativa parallella system som finansiella lån- och avbetalningssystem kan leda till problem när man inte kan få tillgång till de mer etablerade samhällsliga institutionerna.

Varför har vi skolk, skadegörelse och missbruk inom vårt geografiska område?

Svaret kan vara att det finns en rad brister i de sociala skyddsfaktorer som kvalitet i undervisning eller förebyggande insatser inom socialtjänst och barnavårdscentral. Exempel på riskfaktorer kan vara arbetslöshet, höga ohälsotal, stigmatisering och negativ mediebild av specifika områden.

Varför har vi fattiga barn, ohälsotal eller en negativ mediebild av bostadsområden?

---

⁴³ POSOM är grupper inom kommunen som sätts in när individer behöver psykiskt eller socialt stöd när en kris har inträffat (Krisinformation.se *POSOM - psykiskt och socialt omhändertagande*).

Svaret är ofta att samhället inte i tillräckligt stor utsträckning har prioriterat förebyggande arbete med samhällets sociala skyddsfaktorer och får därför en hög andel barn med svåra uppväxtförhållanden, ungdomar som inte avslutar sin utbildning eller andra symptom som visar på att något inte står rätt till. Hur en social risk kommer till uttryck är svårt att förutsäga, det beror till stor del på vilka riskfaktorer som korrelerar.⁴⁴

4.3.1 Riskfaktorer

4.3.1.1 Social, ekonomisk och politisk marginalisering och ekonomiska skillnader

Denna riskfaktor handlar om skillnader i sociala, ekonomiska och politiska levnadsvillkor och omständigheter som kan påverka att människor marginaliseras socialt, ekonomiskt och politiskt.⁴⁵

Följande omständigheter som kan knytas till riskfaktorn har identifierats i länet⁴⁶:

- Ekonomiska klyftor.
- Arbetslöshet.
- Ungdomsarbetslöshet.
- Demokratin tas för givet.
- Olika attityder till rättigheter och skyldigheter. Vad ska individen själv respektive samhället stå för?
- Risk för rekrytering av kriminella nätverk.
- Risk för bristande tilltro till samhället.

4.3.1.1.1 Bristande tilltro till samhället

Riskfaktorn handlar i stort om vilket förtroende medborgaren har för att samhället på ett korrekt sätt kan hantera och hjälpa de individer som finns. Om individer inte känner att de får den hjälp som de behöver kan de vända sig till andra områden för att finna lösningar på sina problem, vilket på sikt kan skada samhället. Ett exempel på en motreaktion på ett samhälle där individer känner sig negligerade är gängbildningar eller rekrytering till kriminella nätverk.⁴⁷ I projektet har även framkommit att även rapporter i media om utnyttjande av sociala ersättningar leder till bristande tilltro till samhället och demokratin.⁴⁸

4.3.1.1.2 Arbetslöshet

Arbetslöshet är en riskfaktor som i stor utsträckning kan påverka att en social risk uppstår. Individer som inte kan påverka sin ekonomiska situation känner ofta en hopplöshet vilket kan leda till depression, aggressivitet och en försämrad hälsa. Vid 2011 års slut var 9646 personer arbetslösa i Halland vilket innebär 5,2 % av länets arbetsföra befolkning i åldern 16-64 år. Andelen i riket är 6,3 %.⁴⁹ Ungdomsarbetslösheten i länet är marginellt högre än i riket. Siffran för Halland var 2011 22,9 % att jämföra med 22,2 % för riket.⁵⁰

⁴⁴ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

⁴⁵ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

⁴⁶ Observera att flera av dessa säkert kan knytas till andra riskfaktorer då detta område är väldigt komplext.

⁴⁷ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012).

⁴⁸ Workshop om sociala risker, 2012-11-13.

⁴⁹ Regionfakta.com (2012): *Hallands län- Fakta och perspektiv, Arbete*, <http://www.regionfakta.com/Hallands-lan/Arbete/>

⁵⁰ Ekonomifakta.se (2012): *Hallands län arbetsmarknad, ungdomsarbetslöshet*, <http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Regional-statistik/Alla-lan/Hallands-lan/?var=8314>.

4.3.1.2 Social och territoriell stigmatisering

En specifik social grupp eller ett bostadsområde som anses ha negativa egenskaper till följd av deras gruppstillhörighet eller bostadsadress är utsatta social respektive territoriell stigmatisering. Media har en viktig roll i framställandet av geografiskt avgränsade områden där en stor social problematik. Ofta uppmärksammas de negativa problem som finns i området, till exempel i rapporter om händelser där tjänstemän blivit attackerade av boende i området. I omgångar leder detta till debatter där boendemiljö, svåra levnadsvillkor, kvinnoförtryck och religiös fundamentalism bland annat lyfts fram och skapar en negativ bild av området. Ofta är det enbart en sida som får komma till tals i frågan, där myndigheter, experter som exempelvis journalister, forskare och politiker framträder i debatten. Det finns få tillfällen när individer bosatta i områden även får komma till tals i debatten.

Det finns en stor problematik i att stigmatiserade områden framställs på ett sätt som invånarna själva inte känner igen. De blir frustrerade för att de inte ses som individer med olika bakgrunder, erfarenheter och intressen utan som ett specifikt samhällsproblem. Bilden av de stigmatiserade områdena får invånarna att känna en hopplöshet och alienation gentemot övriga samhället, vilket leder till en rad sociala problem som exempelvis dem som inträffat i Malmö och Göteborg de senaste åren.⁵¹

Följande omständigheter som kan knytas till riskfaktorn har identifierats i länet:

- Segregation.
- Socialt utsatta och stigmatiserade bostadsområden.
- Brister i boendemiljön (t.ex. miljonprogram)

4.3.1.3 Känsla av att inte tillhöra samhället – Alienation

Begreppet alienation kan ges olika definitioner utifrån vilket sammanhang det används i. I detta sammanhang avser alienation känslor som individer kan ha, till exempel en känsla av maktlöshet, meningslöshet, social isolering och brist på identitet. Problematiken är att den alienation som vissa individer känner till det svenska systemet i stort medför komplikationer i form av hur individernas frustration kommer till uttryck. I dessa sammanhang finns en överhängande risk att uppgivenheten leder till våldshandlingar som en motreaktion på de känslor som individerna bär med sig.⁵²

Följande omständigheter som kan knytas till riskfaktorn har identifierats i länet:

- Utanförskap bland ungdomar pga. arbetslöshet m.m.
- Utanförskap i den egna familjen (t.ex. vuxna invandrare med barn som behärskar språket snabbare och därmed blir företrädare i den egna familjen)
- Nyanlända invandrare i behov av stöd i rätt tid.

4.3.1.4 Ohälsosamma levnadsvanor

Ohälsosamma levnadsvanor kan innebära till exempel hög användning av tobak, alkohol eller narkotika.⁵³

---

⁵¹ Hallin P-O et al. (2011): *Varför kastar de sten? – Om konflikter och erkännanden*. Publikationsnummer MSB305-2011 ISBN 978-91-7383-155-0

⁵² Ibid.

⁵³ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

Följande omständigheter som kan knytas till riskfaktorn har identifierats i länet:

- Tillgängligheten av narkotika (t.ex. genom smuggling eller förskrivna läkemedel som säljs vidare)
- Brister i beroendevården.
- Alkoholmissbruk.
- Psykisk och fysisk ohälsa.
- Otrygga platser och miljöer.
- Otrygga hemförhållanden, till exempel vid skilsmässor.

4.3.1.4.1 Tobaks- och alkoholanvändning

Halland ligger under rikets snitt i fråga om tobaksanvändning (11 % i Halland, 12 % i riket 2011). FHI presenterar statistik över alkoholvanor och hur många som använder alkohol i sådan mängd att den är skadlig. Halland ligger över rikssnittet när det gäller mäns konsumtion av alkohol mellan 2008-2011 (20 % i Halland, 17 % i riket). Gällande kvinnors intag av alkohol under samma period låg den på 10 %, vilket även snittet i riket gjorde. Användandet av alkohol i skadlig mängd i länet sett över tid har ökat både för män och för kvinnor sedan perioden 2005-2008 då samma siffror låg på 19 % för män respektive 7,3 % för kvinnor.⁵⁴

4.3.1.4.2 Fysisk och psykisk hälsa

FHI redovisar den fysiska och psykiska hälsan bland annat genom andel individer som har dålig eller mycket dålig fysisk hälsa. I Halland anser 5 % att de har en dålig eller mycket dålig fysisk hälsa, vilket är något lägre än den rikstäckande siffran som låg på 6 %. Statistiken är ett snitt framtaget över åren 2008-2011.

En annan riskfaktor som är intressant i dessa sammanhang är ohälsotalet⁵⁵ för kvinnor och män som räknas i antal dagar. För kvinnor har ohälsotalet sjunkit under de senaste tio åren, från ett snitt på 48,4 dagar 2003 till 32,5 dagar 2011. Av intresse här kan vara att mäns ohälsotal är betydligt lägre och har inte skiftat speciellt mycket under den senaste tio årsperioden. 2011 låg ohälsotalet på 22,2 dagar. Halland är det län, tillsammans med Stockholm, som hade lägst ohälsotal, den sammanlagda siffran för kvinnor och män här var 24,7.⁵⁶

4.3.1.5 Otrygga uppväxtförhållanden

Denna riskfaktor kan handla till exempel om barn som växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll eller missbruksmiljö.⁵⁷

Följande omständigheter som kan knytas till riskfaktorn har identifierats i länet:

- Splittrade familjer.
- Bostadsbrist.
- Trångboddhet.

---

⁵⁴ Statens folkhälsoinstitut (2012): *levnadsvanor*, <http://www.fhi.se/Statistik-uppfoljning/Nationella-folkhalsoenkaten/Levnadsvanor/>

⁵⁵ Försäkringskassan beräknar ohälsotalet genom att för en region summera antalet sjukpenningdagar, dagar med sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare förtidspension/sjukbidrag), dagar med rehabiliteringsersättning och dagar med förebyggande sjukpenning i täljaren och dela med nämnaren som är summan av antalet sjukförsäkrade och antalet med sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare förtidspensionärer). Alla dagar är omräknade till heldagar, t.ex. två dagar med halv ersättning blir en dag.

⁵⁶ Statens folkhälsoinstitut (2012): *Ohälsotal och sjukförsäkring*, <http://app.fhi.se/PXwebFHI/database/Folkhalsodata/e4Halsa/bOhalsotal/bOhalsotal.asp>

⁵⁷ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

- Brister i föräldrars kontakt med sina barn (vissa föräldrar är hemma för mycket och andra för lite t.ex. skapar pendling minskad tid med familjen)
- Barnfattigdom.
- Orolig skolmiljö.
- Orolig boendemiljö.
- Mobbing (både i skolor och på nätet)

4.3.1.5.1 Barn i ekonomiskt utsatta hushåll och trångboddhet

Andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll är 13 % i Halland, medan rikssnittet är 19 %. Med ekonomiskt utsatta avses i detta fall hushåll med låg inkomst eller socialbidrag.⁵⁸ En annan riskfaktor är trångboddhet som är väsentlig i dessa sammanhang. Antalet trångbodda har under de senaste 20 åren legat ganska konstant mellan 15-20 % i riket. Bedömningen är att problemen kommer att öka.⁵⁹

4.3.1.5.2 Barn och unga i missbruksmiljö

År 2008 beräknades ungefär 2700 barn ha deltagit i någon form av stödgruppsverksamhet till följd av att deras föräldrar hade någon form av missbruksproblem. En statlig utredning från 1994 visade att 12 % av landets barn föds i en missbruksmiljö. En annan studie från 2007 anger att andelen barn till föräldrar där någon av dem missbrukar i sådan utsträckning att det är en risk för hälsan ligger någonstans mellan 15,6 och 23,3 %.⁶⁰ Enligt FHI lever var femte barn idag i en miljö där en förälder eller vårdnadshavare missbrukar alkohol eller droger i en omfattning att det är ett riskbruk i Sverige.⁶¹ Ingen statistik har hittats för länet.

4.3.1.6 Bristande utbildning

Denna riskfaktor handlar i stor utsträckning om möjligheten att klara gymnasieutbildning och eftergymnasial utbildning.⁶²

Följande omständigheter som kan knytas till riskfaktorn har identifierats i länet:

- Nerdragningar i skolan vilket innebär t.ex. färre vuxna per elev, fler uppgifter utan personaltillförsel, försämrad elevhälsan.
- Ungdomar med ofullständiga betyg.
- Skolk (vilket påverkar även studiebidraget negativt).
- Låg utbildning bland föräldrar.

4.3.1.6.1 Utbildningsnivå

När det gäller utbildningsnivån har Halland en något lägre utbildningsnivå jämfört med riket sett eftergymnasial utbildning som är mer än tre år vid slutet av 2011 (20,4 % av 23,1 %).⁶³

⁵⁸ Barnombudsmannen (2012): *Statistik om barn och unga – Barn i ekonomiskt utsatta familjer*, http://www.barnombudsmannen.se/max18/statistik-per-lan/lan/visa-indikatorer/indikator/1_1_andel-barn-i-ekonomiskt-utsatta-familjer/namn/hallands-lan/.

⁵⁹ Boverket (2012): *Minskar trångboddheten? ?* <http://www.boverket.se/Kontakta-oss/Fragor-och-svar/Boende/Om-trangboddhet-i-Sverige/Minskar-trangboddheten/>

⁶⁰ Statens folkhälsoinstitut (2012): *Inventering av insatser för barn och unga i missbruksmiljö*, <http://www.fhi.se/Om-oss/Uppdrag-och-styrdokument/Regeringsuppdrag/Redovisade-uppdrag/Inventering-av-insatser-for-barn-och-unga-i-missbruksmiljo/>.

⁶¹ Statens folkhälsoinstitut (2012): *Barn i familjer med alkohol- och narkotikaproblem – omfattning och analys*, <http://www.fhi.se/Handbocker/Uppslagsverk-barn-och-unga/Barn-i-familjer-med-alkohol--och-narkotikaproblem--omfattning-och-analys/>

⁶² Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

Andelen elever i Halland som inte var behöriga till gymnasieskolan låg för läsåret 2010/11 på 8,5 %, vilket var lägre än rikets snitt som låg på 12,5% för samma period.⁶⁴

4.3.1.6.2 Avhoppare från gymnasiet

Andelen elever som inte fullföljer sin gymnasieutbildning i Halland låg under läsåret 2010/11 på 21 %. De elever som inte fullföljer sin gymnasieutbildning representeras till stor del av ungdomar som kommer från förhållanden där föräldrarna är lågutbildade eller har utländsk bakgrund. I dessa grupper är det nästan hälften av ungdomarna som inte avslutar sina utbildningar.⁶⁵

4.3.1.7 Samhällets bristande finansiella, materiella eller personella resurser

Med denna riskfaktor avses framförallt befolkningsutveckling, försörjningsbörda utbildningsnivå och övriga faktorer som påverkar samhällets tillväxtpotentialer.⁶⁶

Följande omständigheter som kan knytas till riskfaktorn har identifierats i länet:

- Tillväxtproblem.
- Ekonomisk kris.
- Lågkonjunktur.
- Fattigdom.
- Låginkomsttagare.
- Skulder.
- Bristande civilkurage.

4.3.2 Sociala risker

4.3.2.1 Hälsa

Hälsa är den riskgrupp som omfattar både fysisk och psykisk hälsa som orsakas bland annat av ohälsosamma levnadsvanor såsom missbruk av droger.⁶⁷

Inom denna riskgrupp har följande sociala risker identifierats i länet:

- Alkoholmissbruk.
- Narkotikamissbruk.
- Tobaksbruk.
- Dopning.
- Liberal syn på droger.
- Högt antal sjukskrivningar.
- Återfall i kriminalitet.
- Depression.
- Själv mord.

---

⁶³ Regionfakta.com (2012): *Hallands län- Fakta och perspektiv, Utbildning*,
<http://www.regionfakta.com/Hallands-lan/Utbildning/>.

⁶⁴ Skolverket (2012): *Grundskolan- andel behöriga till gymnasiet*,
http://siris.skolverket.se/reports/rwservlet?cmdkey=common&report=gr_beh_gy&p_verksamhetsar=2011&lankod=&kommunkod=&skolkod/

⁶⁵ LO distriktet i Västsverige 2012: *Ung i Halland 2012 - Skolan som väg till arbetslivet i Halland*

⁶⁶ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

⁶⁷ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

4.3.2.1.1 Självmord

I Sverige är självmord den vanligaste dödsorsaken för män och andra vanligaste för kvinnor i åldrarna 15-44 år. 2011 tog 1378 människor sitt liv.⁶⁸ Självmord är ett stort samhällsproblem som medför lidande för individer såväl som samhällsekonomiska förluster. Ett självmord kostar samhället drygt 18 miljoner kronor och ett självmordsförsök ungefär 3 miljoner kronor.⁶⁹

Antalet självmord har minskat sedan 1980-talet sett över hela befolkningen i Sverige. Däremot har antalet ökat med 27 % bland män i åldern 15-24 år, vilket kan bero på arbetsmarknadsförändringar, förlust av traditionell familjestruktur, brist på socialt sammanhang, men även missbruk av alkohol och droger, stress och depressioner. Forskning har dock visat att proaktiva åtgärder inom hälso- sjukvården kan förebygga självmord inom alla ålderskategorier (Lakartidningen.se hemsida (2012): *Självmord bland unga ökar i Sverige*). I Halland har antalet självmord varierat mellan 2000 och 2011, men ligger i medeltal på 38 döda. Antalet döda per 100 000 är 13,97 för länet jämfört med 11,63 för riket.⁷⁰

4.3.2.1.2 Narkotikamissbruk

FHI har tagit fram statistik över svenska folkets användande av narkotika samt hur många som använt narkotika i sådan mängd att det lett till dödsfall för brukaren. Under de senaste tio åren har antalet dödsfall som är relaterade till narkotika ökat. Lägst var siffran 2006 med 299 dödsfall och högst under föregående år, 2011, då siffran var uppe i 487.⁷¹ I Halland arbetar polisen proaktivt med att upptäcka överlåtelsen av narkotika till unga och ungdomar som är på väg in i ett missbruk. Under 2012 hade i november hittills cirka 2600 brott uppdragats med koppling till narkotika. De narkotikabrott som upptäcks är ofta ringa.⁷²

När det gäller narkotikaanvändningen i befolkningen är det svårt att få tillförlitlig information då det är olagligt att bruka narkotika. Generellt sett är narkotikaanvändning låg i Sverige sett ur ett internationellt perspektiv. I Halland uppgav 11 och 6 % av män respektive kvinnor i åldersgruppen 18-84 år att de prövat hasch eller marijuana någon gång i livet. I riket var dessa siffror 15 och 7 %. Jämfört med 2004 visar resultatet ingen skillnad.⁷³ På lokal nivå kartläggs narkotikaanvändningen med mera genom LUPP⁷⁴-enkäter, t.ex. i Kungsbacka 2010.⁷⁵

4.3.2.2 Säkerhet och trygghet

Denna riskgrupp omfattar brottslighet, såsom fysisk skadegörelse, tillgrepp (stöld, rån, häleri), hot och våld (misshandel) samt hatbrott. Riskgruppen omfattar även otrygghet.⁷⁶

⁶⁸ Karolinska institutets hemsida (2012): *Självmord i Sverige*

⁶⁹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2004): *Suicid och samhällsekonomiska kostnader*.

⁷⁰ Socialstyrelsen (2012): *Dödsorsaksstatistik – Avsiktligt självdestruktiv handling (självmord)*

⁷¹ Statens folkhälsoinstitut (2012): *Dödlighet*,

<http://app.fhi.se/PXwebFHI/database/Folkhalsodata/n13Narkotika/dDodlighet/dDodlighet.asp>

⁷² Nilja, I, 2012: Föreläsning om polisens arbete med sociala risker 2012-11-13

⁷³ Landstinget Halland, 2010. *Hur mår hallänningen? Hallands resultat från nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor*. Rapport nr 11 2010.

⁷⁴ LUPP betyder lokal uppföljning av ungdomspolitiken.

⁷⁵ Kungsbacka kommun, 2010. *LUPP-rapport 2010*.

http://www.kungsbacka.se/sitetemplates/KBInformationPage_81832.aspx

⁷⁶ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

Inom denna riskgrupp har följande sociala risker identifierats i länet:

- Langning/smuggling.
- Stöld.
- Bostadsinbrott.
- Skadegörelse.
- Ungdomsbrottslighet.
- Misshandel.
- Hot om våld.
- Dödshot.
- Rädsla för att vittna.
- Våld i familj.
- Psykiskt våld.
- Våldtäkt/ sexuella övergrepp.
- Anlagd brand/mordbrand.
- Hatbrott
- Skolskjutning.
- Motorvägen som påverkar frekvensen av vissa brott.

4.3.2.2.1 Anlagd brand

Anlagda bränder är ett allvarligt problem i dagens samhälle och kostnaderna för detta brott uppgår till över en miljard per år. 25 procent av alla bränder varje år är anlagda (ca 10 000 bränder). Skolbränder är vanliga och sker i snitt en gång om dagen i Sverige och hälften av dessa är anlagda. Kostnaderna uppgår till 300 miljoner kronor varje år.⁷⁷

De senaste åren har ett antal bränder i Halland rubricerats av polisen som anlagd brand, och i en del fall har svarande dömts för mordbrand. Under 2011 rapporterades i snitt en skolbrand per vecka i länet.⁷⁸ Nedan presenteras statistik som visar antalet skadegörelsebrott genom anlagd brand samt antalet mordbränder (inklusive grov mordbrand) mellan perioden 2001 till 2011 i Hallands län. Både antalet anlagda bränder och antalet mordbränder har varierat under de senaste tio åren, men antalet var högt senaste året (2011).⁷⁹

	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Hallands län											
Skadegörelse, grov skadegörelse, åverkan Genom brand (även på motorfordon)	178	220	188	176	173	173	280	192	271	161	205
Mordbrand, grov mordbrand	60	49	72	53	51	73	85	93	88	68	94

Tabell 1. Antalet skadegörelsebrott genom anlagd brand samt mordbrand i Hallands län.

För att bemöta problematiken behövs ett tvärsektoriellt samarbete mellan berörda aktörer. På www.anlagdbrand.se finns information om forskningsprojekt och rapporter inom området.

⁷⁷ Brandforsk.se hemsida (2012): *Anlagd brand*, <http://www.anlagdbrand.se/sv/Sidor/default.aspx>.

⁷⁸ Sveriges Radio (2012): Hallandsekot, *En skola brinner varje vecka*.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=128&artikel=4818838>

⁷⁹ Brå (2012): *Brott och statistik*, <http://www.bra.se/bra/brott--statistik/statistik.html>.

Exempelvis bedrivs ett projekt som har till syfte att undersöka om det finns någon koppling mellan de sociala förändringarna i samhället och antalet anlagda bränder.⁸⁰

4.3.2.2 Misshandel

Antalet anmälningar om misshandel har ökat under flera år i Sverige, vilket ett flertal brottsofferundersökningar visar på. Den främsta orsaken till det ökade antalet anmälningar tros vara att fler idag vågar anmäla en händelse. Under 2011 anmäldes 45 % fler misshandelsbrott än 2002. Våldet i dagens samhälle ser väldigt olika ut beroende på var det inträffar samt gärningsperson och offer. Män är dem som i de flesta fall både är offer och förövare i misshandelsfall, kvinnor utsätts för en tredjedel av fallen och barn för cirka 11 %. Det är vanligt att alkohol och droger förekommer i samband med misshandelsanmälningar.

Mellan åren 2000 till 2008 ökade antalet anmälda misshandelsbrott med nästan 50 % i Halland, från 1300 fall till precis under 2500 fall, varav en stor del ägde rum utomhus. Positivt för länet är att antalet misshandelsfall utomhus har minskat sedan 2008.⁸¹

	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Hallands län											
Misshandel inkl.grov	1370	1497	1700	1677	1990	2232	2404	2495	2327	2396	2290
Misshandel inkl.grov											
Mot kvinna 15 år eller äldre	457	482	578	559	587	667	703	782	736	828	772
Misshandel inkl.grov											
Mot man 15 år eller äldre	749	862	908	914	1151	1327	1452	1460	1322	1294	

Tabell 2. Antalet misshandelsbrott begångna den senaste tio åren i Hallands län.⁸²

4.3.2.3 Försörjning

Denna riskgrupp omfattar personer som inte har möjlighet till egen försörjning utan få ekonomiskt bistånd.⁸³ Bidragsberoende har även identifierats som risk i länet.

4.3.2.4 Fungerande samhällsfunktioner

Denna riskgrupp omfattar systemhotande eller organiserad brottslighet, sociala eller politiska konflikter med våldsinslag samt brister i samhällsfunktioner.⁸⁴

Inom denna riskgrupp har följande sociala risker identifierats i länet:

- Organiserad brottslighet
- Korruption
- Hot och våld mot politiker och tjänstemän.
- Prostitution.
- Människohandel.

⁸⁰ SP Brandteknik (2012): anlagdbrand.se hemsida: *Anlagda bränder*

⁸¹ Brå (2012): *Våld och misshandel*, <http://www.bra.se/bra/brott--statistik/vald-och-misshandel.html>

⁸² Brå (2012): *Brott och statistik*, <http://www.bra.se/bra/brott--statistik/statistik.html>

⁸³ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a.

⁸⁴ Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a

4.3.2.4.1 Organiserad brottslighet

Grov organiserad brottslighet har sedan 2000-talets början växt fram och blivit allt större, såväl i Sverige som utanför våra gränser. Organiserad brottslighet handlar om brott som begås av en strukturerad grupp, vars syfte är att tillförskaffa sig makt och/eller ekonomisk vinning. Det kan handla om brott som människohandel, smuggling, grova rån, skattebrott eller penningtvätt. För att det ska röra sig om organiserad brottslighet utifrån EU:s definition ska sex av nedanstående elva kriterier vara uppfyllda:

1. Samarbete mellan fler än två personer.
2. Egna tilldelade uppgifter åt var och en
3. Lång eller obegränsad utsträckning i tiden
4. Någon form av disciplin och kontroll
5. Misstanke om allvarliga kriminella handlingar
6. Verksamhet på lokal nivå
7. Användning av våld eller andra metoder för hot
8. Användning av kommersiella eller affärsmässiga strukturer
9. Deltagande i penningtvätt
10. Otillbörlig påverkan på politik, medier, offentlig förvaltning, rättsliga myndigheter eller ekonomi
11. Strävan efter vinning och/eller makt.⁸⁵

Den organiserade brottslighetens leder till flera problem i samhället. Deras import av förbjudna varor som exempelvis narkotika, tobak och alkohol föranleder till ökade hälsoproblem och narkotikaanvändande leder till andra brott. Det leder även till ekonomiska problem genom att de slår ut den legala marknaden. Utöver detta bedriver organiserad brottslighet även ofta utpressning, hot om våld mot offentligt anställda inom bland annat rättsväsendet, kan leda till att väsentlig information delges organisationerna, vilket på sikt hotar demokratin och medborgarens demokratiska rättigheter.⁸⁶

Andra konsekvenser som den organiserade brottsligheten får på samhället är även att ungdomar som ofta förekommer längst ned i hierarkin i organisationerna tvingas utföra drogförsäljning, vilket även ofta leder till att de börjar bruka själva och får drogproblematik. De utför även andra mindre brott som stöld och inbrott för att klättra inom organisationen samt få en bättre ekonomisk situation.⁸⁷

I Hallands län förekommer ingen grov organiserad brottslighet utifrån de kriterier som EU har. Däremot finns systemhotande brottslighet av olika dignitet. Polismyndigheten har identifierat, och kartlagt, nätverk samt aktörer som bedriver narkotikaverksamhet i den utsträckningen att det anses vara systemhotande brottslighet. Övrig verksamhet som identifierats och kartlagts är människohandel för sexuella ändamål samt kriminella ungdomsnätverk.⁸⁸

---

⁸⁵ Polisen (2012): *Grov organiserad brottslighet*. <http://www.polisen.se/Norrboten/Om-polisen/lan/No/op/Polisen-i-Norrbottens-lan/Projekt-och-samverkan/Grov-organiserad-brottslighet/>

⁸⁶ MSB, 2012. *Säkerhetspolitik.se: Organiserad brottslighet*. <http://www.sakerhetspolitik.se/>

⁸⁷ Polismyndigheten (2012): *Grovt organiserad brottslighet – NOVA*.

⁸⁸ Polismyndigheten i Hallands län (2012) *Verksamhetsberättelse 2011*

4.3.2.4.2 Hot och våld mot tjänsteman

Antalet anmälda brott gällande hot och våld mot tjänstemän har minskat i länet sedan 2008. Problematiken finns dock fortfarande då var sjätte kommunalanställd i Halmstad uttryckte i en undersökning att de blivit utsatta för hot om våld under 2011. Andra exempel runt om i länet under de senaste åren är bland annat att polis, räddningstjänst och busschaufförer blivit utsatta för stenkastning, politiker har blivit hotade och antalet fall med våld mot ordningsvakter och väktare har ökat.⁸⁹

	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Hallands län											
Våld mot tjänsteman	76	71	93	96	81	74	82	109	86	85	83

Tabell 3. Antalet anmälda brott gällande våld mot tjänsteman i Halland under den senaste tio årsperioden.⁹⁰

4.4 Scenario

Följande scenario är ett fiktivt exempel på en händelse som är möjlig utifrån de riskfaktorer och risker som identifierats ovan. Enligt Västra Götalandsmodellen bör scenariot innehålla händelser som inträffar över tid och som i förlängningen leder till en extraordinär händelse. En sannolikhets- och konsekvensbedömning ska sedan göras av scenariot. Detta har inte gjorts i denna rapport, dels för att rapportens syfte inte är att genomföra en riskanalys och dels för att osäkerheten skulle vara mycket stor då bedömningsunderlaget inte baseras fullt ut på de indikatorer som modellen förespråkar.

4.4.1 Scenario: Bristande tilltro – upplopp

Sedan den ekonomiska krisen som påverkade stora delar av världen 2008 har inte samhället helt hunnit återhämta sig. Arbetslösheten, som från början såg ut att sjunka, har återigen tagit fart runt om i världen och Sverige är inget undantag, då företag inte kan exportera varor i lika stor omfattning.

I Hallands län varslar industrier och företag och en del går även i konkurs. Länets aktörer inom offentlig sektor arbetar febrilt med att hitta en lösning på den ökade arbetslösheten, men i takt med att läget inte ljusnar växer missnöjet hos invånarna mot dessa och samhället i stort. Allt fler invånare börjar söka sig till vårdcentraler och länets olika sjukhus för att de känner sig deprimerade till följd av den hopplöshet de känner inför sin situation. Det konstateras att den fysiska som psykiska hälsan hos dessa invånare försämras drastiskt.

Media och polis rapporterar om allt mer bråk där alkohol och narkotika är inblandat. Polisen rapporterar även att antalet skadegörelsebrott, såväl mindre klotterförseelser som anlagda bränder, har ökat drastiskt i länets tätorter. Socialtjänsterna rapporterar om att de under den senaste perioden gått in och tagit hand om väsentligt fler barn som till följd av problem i deras boendemiljö.

Missnöje mot politiker och tjänstemän uttrycks i hot och demonstrationer i kommuner runt om i länet. Vid ett av tillfällena har även demonstranterna kastat tegelstenar mot lokalen som

⁸⁹ Hallandsposten (2012): *Hot och våld vanligt för kommunalanställda*.

<http://hallandsposten.se/nyheter/halmstad/1.1422045-hot-och-vald-vanligt-for-kommunanstallda>

⁹⁰ Brå (2012): *Brott och statistik*, <http://www.bra.se/bra/brott--statistik/statistik.html>

politikerna befinner sig i. I ett stort demonstrationståg med uppemot 6000 personer, som kallats via Facebook, hetsar de uppretade demonstranterna varandra och en grupp demonstranter med huvor bryter loss gatstenar och kastar mot polisen och vandaliserar tätortens affärer. Demonstrationen har nu gått över i upplopp.

4.5 Sårbarhetsanalys

När ett scenario tagits fram ska kommunens eller länets förmåga att hantera händelserna analyseras enligt MSB:s föreskrifter, vilket är det femte steget enligt Västra Götalandsmodellen.

För denna rapport har ingen analys genomförts, av samma skäl varför en riskuppskattning inte genomfördes. Genom den inventering som är gjord är det dock möjligt att konstatera att många av problemen som uppstår i scenariot, till exempel arbetslöshet, fysisk och psykisk ohälsa, alkohol- och narkotikamissbruk, skadegörelse och hot mot politiker och tjänstemän, hanteras i befintliga nätverk, i första hand i förebyggande perspektiv, men dessa är även relevanta i ett hanterade skede. I sårbarhetsanalysen är det även viktigt att utgå från den generella krishanteringsförmågan och förmågan att motstå en allvarlig störning i kommunen eller länet.

4.6 Åtgärdsförslag

I modellens sista steg är det tänkt att både reaktiva och proaktiva åtgärder ska kunna genereras utifrån arbetsprocessen. I detta steg krävs tvärsektorieellt arbete och för att åtgärder ska kunna prioriteras och vidtas krävs god samverkan. I Hallands län kan de befintliga nätverken vara relevanta när det gäller implementering av kommande analysarbete och åtgärdsförslag. Denna rapport syftar dock inte till att ta fram åtgärdsförslag för arbetet med sociala risker i länet. Frågan har dock diskuterats under den workshop om sociala risker som hölls i november 2012. Då ställdes frågan ”*Vad krävs för att vi ska kunna hantera de identifierade riskerna i Hallands län?*” till deltagarna och många intressanta synpunkter lyftes upp.

Inledningsvis handlade diskussionerna om samverkans betydelse i arbetet med sociala risker. Samverkan över de organisatoriska gränserna, både internt och externt, samt med det civila samhället, är väsentligt för att arbetet ska generera i ett gott utfall. Det finns även behov av att tydliggöra problematiken för de politiska beslutsfattarna och ge dem information om arbetet och de konsekvenser som det kan få att inte arbeta förebyggande med dessa frågor. Åtgärdsförslagen berörde även specifika problem, bland annat bostadsbristen och segregerade bostadsområden, och behovet av ett socialt perspektiv i större omfattning i samhällsplaneringen för att få trygga och säkra miljöer.

Våra lärdomar från framtagandet av denna rapport är att bakomliggande riskfaktorer och olika typer av sociala risker förekommer i Hallands län. Utifrån den regionala statistik som använts i rapporten ligger Halland ofta kring riksgenomsnittet. Det krävs fördjupad statistik på lokal nivå för att kunna dra några slutsatser om omfattningen av riskerna och vad dessa innebär för samhället. Ytterligare lärdomar när det gäller Västra Götalandsmodellen och arbetet i pilotkommunerna är att det är viktigt att deltagarna i risk- och sårbarhetsanalysarbetet har olika professionella bakgrunder. Det är även viktigt att deltagarna har förståelse för varandras roller och ansvar, skillnader i språkbruk samt för risk- och sårbarhetsanalyser i allmänhet och Västra Götalandsmodellen i synnerhet.

4.7 Fortsatt arbete med sociala risker i Hallands län

Länsstyrelsens arbete med sociala risker kommer att fortskrida under 2013. MSB har beviljat medel för projektet ”Risk- och sårbarhetsanalys avseende sociala risker i Hallands län”. Det övergripande målet är en ökad förmåga att identifiera och hantera risker kopplade mot grundläggande värden, såsom sociala risker/social oro och antagonistiska hot. Länsstyrelsen kommer att stödja kommunerna att genomföra en risk- och sårbarhetsanalys enligt Västra Götalandsmodellen och på detta resultat kommer både Länsstyrelsens och Region Hallands risk- och sårbarhetsanalys att baseras. Målet är att Länsstyrelsen, kommunerna och berörda aktörer ska ha en gemensam bild över de sociala risker som finns i sitt geografiska område.

Länsstyrelsen vill genom implementering av sociala risker i länets risk- och sårbarhetsanalyser även:

- Öka kunskapen om sociala risker och dess bakomliggande faktorer
- Verka för att aktörer ska samverka, såväl internt som externt, och därigenom få en gemensam lägesbild
- Utifrån den gemensamma lägesbilden och den ökade kunskapen ge bättre möjligheter att förebygga sociala risker genom ett proaktivt arbete
- Samt även bidra till att samhället får en bättre reaktiv förmåga på denna typ av händelser.

5 Referenslista

Litteratur:

Botkyrka kommun (2010): *"Att hantera social oro och upplopp"*.

Esping - Andersen, Gösta. (1994): *Jämlikhet, effektivitet och makt. I den svenska modellen*, (red) Thullberg & Östberg.
Lund: Studentlitteratur

Hallin. P-O et al. (2010): *Det är inte stenarna som gör ont*.
Malmö: Holmbergs tryckeri.

Hallin. P-O et al. (2011): *Varför kastar de sten? – Om konflikter och erkännanden*.
Publikationsnummer MSB305-2011
ISBN 978-91-7383-155-0

Halvarsson, Arne, Lundmark, Kjell, Staberg, Ulf (2003): *Sveriges statskick fakta och perspektiv*
Stockholm: Liber

Lundgren, Frans (2003): *Den isolerade medborgaren - Liberalt styre och uppkomsten av det sociala*.
Sala: Gidlunds

Thullberg & Östberg (red). (1994): *Den svenska modellen*.
Lund: Studentlitteratur

Wijkström, Filip, Lundström, Tommy (2002): *Den ideella sektorn organisationerna i det civila samhället*.
Stockholm: Sober

Statliga publikationer, propositioner och förordningar:

Förordning 2007:825, *länsstyrelseinstruktion*.

Förordning 2006:942, *förordningen om krisberedskap och höjd beredskap*.

MSBFS 2010:6 och 2010:7

Publikationer från myndigheter:

Länsstyrelsen Dalarnas län (2011): *Sociala risker – Delrapport för pilotprojektet i Dalarnas län*. Dalarnas län. Dnr 100-182-2011

Länsstyrelsen Västra Götaland (2012): *Västra Götalandsmodellen – Sociala risker i risk- och sårbarhetsanalyser – en vägledning*. Rapport 2012-01. ISSN 1403-168.

Landstinget Halland, 2010. *Hur mår hallänningen? Hallands resultat från nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor*. Rapport nr 11 2010.

Länsstyrelsen i Västra Götaland (2012)a. *Västra Götalandsmodellen. Sociala risker i risk- och sårbarhetsanalyser – en vägledning*. 2012:10.

Länsstyrelsen i Västra Götaland, (2012) b. *Broschyr om sociala risker*.

Länsstyrelsen i Skåne (2012). *Broschyr om ORSA – Områdesbaserad*.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2004): *Suicid och samhällsekonomiska kostnader*.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2011): *Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser*.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2012), *Inriktning för anslag 2:4 Krisberedskap 2013*.

Nacka kommun (2012): *Avstämningsrapport, Nackas arbete med projektet Västra Götalandsmodellen – Sociala risker*.

Borås kommun (2011). *Risk- och sårbarhetsanalys*.

Polismyndigheten i Hallands län (2012): *Verksamhetsberättelse 2011*.

Polismyndigheten i Hallands län (2012) Nilja, I, 2012: *Föreläsning om polisens arbete med sociala risker 2012-11-13*

Polismyndigheten i Hallands län (2012): *Verksamhetsplan för 2012*.

Region Halland (2009): *Folkhälsopolicy för Halland - strategier, arenor och insatsområden*.

Socialstyrelsen (2012): *Dödsorsaksstatistik – Avsiktligt självmord (självskada)*

SP Brandteknik (2012): *anlagdbrand.se hemsida: Anlagda bränder*

Ulricehamns kommun (2011): *Risk- och sårbarhetsanalys för Ulricehamns kommun*.

Elektroniska referenser:

Anlagdbrand.se hemsida (2012): *Anlagda bränder*, <http://www.anlagdbrand.se/sv/project/human/arson/sidor/default.aspx>. Åtkommen 2012-10-19.

Brå (2012): *Brott och statistik*, <http://www.bra.se/bra/brott--statistik/statistik.html>. Åtkommen 2012-12-06.

Brå (2012): *Våld och misshandel*, <http://www.bra.se/bra/brott--statistik/vald-och-misshandel.html>. Åtkommen 2012-12-04.

Barnombudsmannen (2012): *Statistik om barn och unga – Barn i ekonomiskt utsatta familjer*, http://www.barnombudsmannen.se/max18/statistik-per-omrade/ekonomi/indikator/indikator/1_1_andel-barn-i-ekonomiskt-utsatta-familjer/. Åtkommen 2012-10-18.

Boverket (2012): *minskar trångboddheten?*. <http://www.boverket.se/Kontakta-oss/Fragor-och-svar/Boende/Om-trangboddhet-i-Sverige/Minskar-trangboddheten/>. Åtkommen 2012-10-18.

Brandforsk.se hemsida (2012): *Anlagd brand*, <http://www.anlagdbrand.se/sv/Sidor/default.aspx>. Åtkommen 2012-10-19.

Ekonomifakta.se (2012): – *Hallands län arbetsmarknad, ungdomsarbetslöshet*. <http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Regional-statistik/Alla-lan/Hallands-lan/?var=8314>. Åtkommen 2012-10-17.

Statens folkhälsoinstitut (2012): *Barn i familjer med alkohol- och narkotikaproblem – omfattning och analys*. <http://www.fhi.se/Handbocker/Uppslagsverk-barn-och-unga/Barn-i-familjer-med-alkohol--och-narkotikaproblem--omfattning-och-analys/>. Åtkommen 2012-10-18.

Hallandsposten (2012): *Hot och våld vanligt för kommunalanställda*. <http://hallandsposten.se/nyheter/halmstad/1.1422045-hot-och-vald-vanligt-for-kommunanstallda>. Åtkommen 2012-12-10.

Statens folkhälsoinstitut (2012): *levnadsvanor*. <http://www.fhi.se/Statistik-uppfoljning/Nationella-folkhalsoenkaten/Levnadsvanor/>. Åtkommen 2012-10-17.

Halmstads kommun (2012): *Vår vision om Halmstad 2020*, <http://www.halmstad.se/omkommunen/ekonomiochstyrning/visionhalmstad2020/vardegrund.1010.html>. Åtkommen 2012-09-20

Karolinska institutets (2012): *Själv mord i Sverige*, <http://ki.se/ki/jsp/polopoly.jsp?d=39498&l=sv>. Åtkommen 2012-10-19.

Krisinformation.se hemsida (2012): *POSOM - psykiskt och socialt omhändertagande*, http://www.krisinformation.se/web/Pages/Page_11251.aspx. Åtkommen 2012-09-21

Kungsbacka kommun, 2010. *LUPP-rapport 2010*. http://www.kungsbacka.se/sitetemplates/KBInformationPage_81832.aspx

Laholms kommuns (2012): *övergripande vision och mål 2012*, <http://www.laholm.se/politik-paverkan/sa-styrs-laholm/fullmaktiges-vision-och-mal> . Åtkommen 2012-09-20.

Lakartidningen.se (2012): *Själv mord bland unga ökar i Sverige*, http://www.lakartidningen.se/old/content_0450/pdf/4078_4079.pdf. Åtkommen 2012-10-19.

LO distriktet i Västsverige 2012: *Ung i Halland 2012 - Skolan som väg till arbetslivet i Halland*,

[http://vastsverige.lo.se/distrikt/vastsverige/home.nsf/unidView/F97BFE4D351FFFB9C1257A70004E294A/\\$file/Ung%20i%20Halland%202012.pdf](http://vastsverige.lo.se/distrikt/vastsverige/home.nsf/unidView/F97BFE4D351FFFB9C1257A70004E294A/$file/Ung%20i%20Halland%202012.pdf). Åtkommen 2012-10-18

Länsstyrelsen i Hallands (2012): *Förstudie till regional risk- och sårbarhetsanalys avseende sociala risker 2013*, <http://www.lansstyrelsen.se/halland/Sv/manniska-och-samhalle/krisberedskap/Pages/projekt-sociala-risker.aspx>. Åtkommen 2012-10-09.

Polismyndigheten (2012): *Grov organiserad brottslighet*, <http://www.polisen.se/Norrboten/Om-polisen/lan/No/op/Polisen-i-Norrbotens-land/Projekt-och-samverkan/Grov-organiserad-brottslighet/>. Åtkommen 2012-10-18

Polismyndigheten (2012): *Grovt organiserad brottslighet – NOVA*, http://www.polisen.se/Jonkopings_land/Om-polisen/lan/St/op/Polisen-i-Stockholms-land/Brottsforebyggande/Nova/. Åtkommen 2012-10-18.

Polismyndigheten i Hallands (2012): *Mål*, <http://www.polisen.se/Halland/Om-polisen/lan/Ha/op/Polisen-i-Hallands-land/Mal/>. Åtkommen 2012-10-19.

Regionfakta.com 2012: *Hallands län - Fakta och perspektiv, Arbete*. <http://www.regionfakta.com/Hallands-land/Arbete/>. Åtkommen 2012-10-17.

Regionfakta.com (2012): *Hallands län- - Fakta och perspektiv, Utbildning*. <http://www.regionfakta.com/Hallands-land/Utbildning/>. Åtkommen 2012-10-17.

Region Halland (2012): *BBIC Barns Behov I Centrum*, <http://www.regionhalland.se/sv/utveckling-och-tillvaxt/bestall-och-ladda-ner/socialcentrum/individ-och-familj/bbic-barns-behov-i-centrum/>. Åtkommen 2012-09-19.

Region Halland (2012): *Halland – Bästa livsplatsen*, <http://www.regionhalland.se/sv/om-region-halland/mal-uppdrag/detta-gor-vi/>. Åtkommen 2012-09-19.

Skolverket (2012): *Grundskolan- andel behöriga till gymnasiet*, http://siris.skolverket.se/reports/rwservlet?cmdkey=common&report=gr_beh_gy&p_verksamhetsar=2011&lankod=&kommunkod=&skolkod. Åtkommen 2012-10-18.

Socialrapport (2010): Socialstyrelsen, <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer>. Åtkommen 2012-11-21.

Sveriges Radio (2012): *Hallandsekot, En skola brinner varje vecka*. <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=128&artikel=4818838>. Åtkommen 2012-12-07.

Säkerhetspolitik.se 2012: *Organiserad brottslighet*, <http://www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Organiserad-kriminalitet/>. Åtkommen 2012-10-18.

Varbergs kommuns(2012): *Kommunkompassen, Analys av Varbergs kommun 2009*. http://varbergskommun60.kaigan.se/archive/kommun_ledningsstab/VarbergRapportKommunkompassen2010-03-05.pdf . Åtkommen 2012-12-10.

Bilaga 1 – Inventering av nätverk och projekt

Delprojekt A: Inventering

I mars i år skickade Länsstyrelsen en förfrågan om information till inventering av nätverk och projekt angående sociala risker till varje kommun i länet, Polismyndigheten och Region Halland samt Länsstyrelsens utvecklingsenhet.

Resultatet har granskats och kompletteras av projektgruppen och nätverken delats in i sex kategorier: barn och unga, brottsförebyggande, folkhälsa, integration, samhällsplanering och övrigt samt beredskap.

Syftet var undersöka hur vi i länet arbetar och samverkar med dessa frågor och hur vi sedan bör arbeta med risk- och sårbarhetsanalys. Resultatet visar ett brett arbete i länet och kan användas för att tydliggöra kontaktytor. Utifrån materialet har även en riskinventering gjorts till kommande rapport. En övergripande analys kommer även att göras över nätverken och om dessa täcker upp samtliga sociala risker. Eventuella åtgärder för att förbättra samverkan kan således identifieras.

Frågor:

Nätverk

1. Vilka permanenta nätverk deltar ni i som berör arbete med att motverka sociala risker?
2. Vilka andra aktörer deltar?
3. Hur ofta träffas nätverket?
4. Vem är kontaktperson? (namn, telefon, e-post)
5. Kort beskrivning av nätverket.

Projekt

6. Vilka projekt deltar ni i som berör arbete med att motverka sociala risker?
7. Vilka andra aktörer deltar?
8. Hur ofta träffas ni i projektet?
9. Ange projektstart och projektslut (år eller datum)
10. Vem är kontaktperson? (namn, telefon, e-post)
11. Kort beskrivning av projektet.

Resultat

Resultatet presenteras i fem huvudgrupper: barn och unga, folkhälsa, brottsförebyggande, samhällsbyggnad och övrigt samt beredskap.

Barn och unga					
Region Halland	Stygrupp sociala frågor	Socialchefer från kommunerna och hälso- och sjukvårdsdirektören.		Ordförande hälso- och sjukvårdsdirektör Karin Möller, karin.moller@regionhalland.se, 070-267 96 09	Samverkan och utveckling inom sociala området i Halland. Taktisk grupp barn och familj är en undergrupp till denna grupp.
	Stygrupp utbildning	Förvaltningschefer/motsvarande från samtliga halländska kommuner och Region Halland.		Ordförande för stygruppen är vakant, rekrytering pågår.	Samverkan och utveckling inom utbildningsområdet i Halland.
	Taktisk grupp barn och familj	Region Halland och de halländska kommunerna	5-6 ggr per år	Anders Langemark, anders.langemark@regionhalland.se, 035-17 98 75	
	BBIC nätverket	Kommunerna i länet	2 ggr/termin	ann.dahl@varberg.se	Samverkan kring utveckling av dokumentationssystemet/utredningssystemet "Barns Behov i Centrum" som syftar till att säkerställa barns utveckling och trygghet
	Nätverket för ungdomstjänst/medling	Kommunerna i länet	1 ggr/termin	Bodil.nordstrand@laholm.se	Syftar till att stödja brottsförebyggande arbete i länet
	Nätverket för nätverksarbete	Kommunerna i länet	1 ggr/termin	Bodil.nordstrand@laholm.se	Syftar till att stödja arbetet med att aktivera ungas nätverk för att stödja unga i riskzon.
	Referensgrupp sexuella övergrepp och misshandel av barn	Södra länet, Halmstad, Hylte och Laholm samt BuP, bankliniken, polisen och åklagarkammaren	1 ggr/termin	sigun.lilja@regionhalland.se	Syftar till att kompetensutveckling, och stödja och utveckla arbete med att samverka kring barn som varit utsatta för övergrepp och misshandel. Har bland annat tagit fram en handbok.
Laholms kommun	Operativ grupp - barn och unga (hsl)	Barn och utbildning, barn- och ungdomspsykiatri samt socialtjänsten	10 ggr/år	Bodil Nordstrand, avdelningschef, socialtjänsten	
	Mobilisering utifrån behov kring barn och unga i Laholm	Socialtjänst, barn- och utbildning, polisen	Regelbundenhet	Inger Henriksson, socialtjänsten	Mobilisering utifrån händelser och behov som uppstår. Förebyggande och tidiga insatser prioriteras.
	Familjecentral	Socialtjänst, Barn- och utbildning, hälso- och sjukvård	Regelbundenhet	Inger Henriksson, socialtjänsten	
	Gruppsamarbeten	Socialtjänst	Regelbundenhet	Inger Henriksson, socialtjänsten	Gruppsamarbeten för barn och unga som lever i miljö där det förekommer missbruk/beroende, psykisk ohälsa samt våld.
	Barn- och ungdomssamordnartjänst	Kommunledningskontoret	Regelbundenhet	Andreas Tylenius, Kvalitetschef	Olika ansvarsområden inom barn och unga
Falkenbergs kommun	Strategigruppen	Kommunens förvaltningar, region halland, psykiatri	Regelbundenhet	Anders Bengtsson, Kultur & fritid, anders.bengtsson@falkenberg.se	Utveckla barn och ungas rättigheter samt att samordna insatser för barn och ungdomar
	Fältassistenter	Socialförvaltningen	Regelbundenhet	Susanne Hörnstein	Samverkan med polisens ungdomsgrupp
	Klara Ungdom	Socialförvaltningen	Regelbundenhet	Susanne Hörnstein	Samverkan mot alkohol och droger
Halmstads kommun	LUA grupp 2			Anna och Pernilla i Halmstad	Nätverk för att stärka föräldrars roll i Andersberg
Hylte kommun	Fussi, barn och tonårsgrupp	Barn- och ungdomskontoret	ca 3 ggr/år	Anne Persson, anne.persson@hylte.se	Riktat sig till barn och tonåringar som växer upp i familj med missbruk, psykisk ohälsa eller våld
	Skilda vårdar	Barn- och ungdomskontoret	ca 3 ggr/år	Anne Persson, anne.persson@hylte.se	Gruppen vänder sig till barn 7-12 år som lever med separerade föräldrar
Kungsbacka kommun	Aspen	Kommunala förvaltningar och arbetsförmedlingen	4 ggr/år	Elisabeth Lindberg, 0300-83 41 42, elisabeth.lindberg@kungsbacka.se	Samverkan kring Aspens verksamhet.
	Kicken, samrådsgrupp	Representanter från kommunala förvaltningar och arbetsförmedlingen	varannan vecka året runt	Anette Svensson, 0300-83 49 03, anette.svensson@kungsbacka.se	Samverkan kring Kickens verksamhet.
	Kicken, stygrupp	Kommunala förvaltningar och arbetsförmedlingen	6 ggr/år	Carina Björk, Gymnasie- och Vuxenutbildn, kompetenscentrum carina.bjork@kungsbacka.se telefon 0300/835493	Samverkan kring arbetslösa unga vuxna (18-24 år)
	Kungsbackas nattvandrargrupper	Alla ansvariga för respektive nattvandrargrupp i kommunen, kyrkan, polisen och andra ideella organisationer	2 ggr/år	Anette Svensson, 0300-83 49 03, anette.svensson@kungsbacka.se	Utvecklar, startar grupper och inspirerar alla engagerade.
	Föräldrar emellan	Kommunala förvaltningar, Region Halland, Kyrkan, studieförbund	6 ggr/år	Camilla Tjernberg, Utvecklare Brå, camilla.tjernberg@kungsbacka.se, 0300-83 49 32	Anordnar föreläsningar.
	En dörr in	Kommunala förvaltningar och Region Halland	4 ggr/år	Ulla-stina Berndtsson, processledare Individ & Familjeomsorg tel 0300/835060 ulla-stina.berndtsson@kungsbacka.se	Samverkan för barn och ungdom där fler än en verksamhet är involverad. Samordnad individuell plan upprättas.
	Förebygga våld för unga kvinnor i nära relationer	Representanter från kriscentrum (IFO), Region Halland, ungdomsmottagningen, Genuspedagog (För- och gundskola) och Folkhälsa	4 ggr/år	Anette Svensson, 0300-83 49 03, anette.svensson@kungsbacka.se	Utbildar och informerar professionella som kommer i kontakt med unga i sitt arbete gällande frågan. Arbetar fram en processkarta till grund för en handlingsplan.
	Nätverket alla barnombud i Sverige	Kommunala barnombud och övriga	1 ggr/år	Åsa Ekman, 0300-83 46 09, asa.ekman@kungsbacka.se	Erfarenhetsutbyte och uppdatering av varandras arbete.
	BBIC nätverket Göteborg GR	Göteborg tillsammans med GR kommunerna	4 ggr/år	Inga-Lena Lindberg, Individ & Familjeomsorg tel 0300/835153 inga-lena.lindberg@kungsbacka.se	Samverkan kring BBIC vad gäller utbildning, dokumentation och fortbildning.

Folkhälsa					
Länsstyrelsen, Länsamordnare folkhälsa & förebyggande arbete: Alkohol Narkotika Dopning Tobak (ANDT)	Nationella Länsamordnarnätverket	Länens samordnare ANDT-frågor, representanter från Statens Folkhälsainstitut (FHI) samt socialdepartementet	7 dagar/år	Peter Wilhelmsson 063-19 96 93 peter.wilhelmsson@fhi.se	Forum för samverkan och utveckling av det förebyggande arbetet i landet
SKL	SKL:s nätverk för kommunala folkhälsostategier	Kommunala folkhälsostategier	ca 4 ggr/år		Brett utbyte kring folkhälsoträgning.
Kommuner och regioner	Healty Cities	Kommuner och regioner		Helsingborg, Anna från Halmstad	Samverkan kring jämlik hälsa
Länsstyrelsen	Regionala rådet för alkohol och tobaksfrågor	Länsrådet, kommunernas handläggare, politiker, polis, referenspersoner inom Ansvarfull Alkoholseniering, tillsynshandläggare Lst,	2 ggr/år	Helena Strömdahl, 035-132018, helena.stromdahl@lansstyrelsen.se	Tar upp aktuella frågor och projekt inom området tobak och alkohol samt är forum för samverkan. Gemensamma ställningstaganden och information lämnas.
Länsstyrelsen	Nätverket för alkohol- och tobakstillsynen	Länsstyrelsen, kommunernas alkohol- och tobakshandläggare	ca 8 ggr/år	Helena Strömdahl, 035-132018, helena.stromdahl@lansstyrelsen.se	Frågor utifrån alkohol- och tobakslagen diskuteras.
Länsstyrelsen	Preventionsnätverket	Kommunernas preventions- och brottsförebyggande samordnare, poliser, tillsynshandläggare Lst, Studenthälsan Högskolan i Halmstad, Region Halland, länsamordnare Lst.	6 dagar/år	Carina Boman, carina.boman@lansstyrelsen.se, 035-132269	Forum för samverkan och utveckling av det förebyggande arbetet i länet. Lägesrapporter från kommunerna och det nationella nätverket.
ANDT-handläggare	RUSTAD i norra Halland, referensgrupperna för Ansvarfull Alkoholseniering	Alkoholhandläggare i kommunerna, kommunala preventionsamordnare, polis, vakter, krögare, länsamordnare ANDT från Länsstyrelsen	6 ggr/år	Beatrice Anvidsson 0340-88948, beatrice.anvidsson@varberg.se Therese Wallgren, Halmstad kommun	Utveckling, planering och uppföljning av det fortgående arbetet med att utbilda krögare, vakter och övriga i metoden samt att implementera Krogar mot Knark
Falkenbergs kommun	Folkhälsan	Kommunledningskontoret	Regelbundenhet	Pia Kruners, Kommunledningskontoret	Företrädare Folkhälsoträgning enligt regional folkhälsopolicy
Varbergs kommun	Folkhälsotrygghetsrådet	Varbergs kommun, Region Halland, Polisen	4 ggr/år	Inga Andersson, inga.andersson@varberg.se, 0340-88415	Råd för samverkan och information kring frågor som rör folkhälsa samt trygghetskapande och brottsförebyggande verksamhet. Organisatoriskt under Folkhälsotrygghetsrådet
Kungsbacka kommun	Folkhälsoutskott	Representanter från förvaltningar i Kungsbacka kommun, politiken, Region Halland	4-5 ggr per år	Anna Carlsson, Hälsoveteklare, Fritid & Folkhälsa, anna.t.carlsson@kungsbacka.se, 0300-83 49 31	Utveckling, planering, diskussion. Tar upp aktuella frågor, projekt och samverkansmöjligheter.
	Samrådsgruppen	Förvaltningschefer, kommunalråd och politiska ordföranden Kungsbacka kommun, Region Halland, Polis, Ideella organisationer	3-4 ggr per år	Lars Nyström, Förvaltningschef Fritid & folkhälsa, lars.nystrom@kungsbacka.se, 0300-83 42 13	Tar fram strategier för insatsområden i folkhälsoarbetet.
	LASTN-utskott	Representanter från förvaltningar i Kungsbacka kommun, politiken, Region Halland, Rädda Barnen, Systembolaget	4-5 ggr per år	Karin Jansson, LASTN-utvecklare, Fritid och Folkhälsa, karin.jansson@kungsbacka.se, 0300 83 49 55	Utveckling, planering, diskussion. Tar upp aktuella frågor, projekt och samverkansmöjligheter.
	DIGO (Drogprevention i Göteborgsområdet)	Alkohol- och drogsamordnare i kommuner i Göteborgsområdet	2 ggr per år	Karin Jansson, LASTN-utvecklare, Fritid och Folkhälsa, karin.jansson@kungsbacka.se, 0300 83 49 55	Ett diskussionsforum för alkohol- och drogsamordnare.
	PRODIS (Prevention av dopning i Sverige)	Dopingjouren, Kronobergs län, Kalmar kommun, Kungsbacka kommun, Malmö stad, Norrbottens län, Socialhögskolan Lunds universitet, Stockholms län, Värmlands län, Västernorrlands län, Örebro län, Östergötlands län	4 ggr/år	Daniella Norgård, LASTN-utvecklare, daniella.norgard@kungsbacka.se, 0300 83 49 35	Nätverk för utveckling, samordning och nätverkande för dopningarbete.
	Svenska COPE (styrelsen och styrgruppen)	Representanter från Sveriges kommuner, COPE:s centra Malmö	4-5 ggr/år	Anette Svensson, 0300-83 49 03, anette.svensson@kungsbacka.se	Samordnar utbildningar, nätverkar och driver utveckling inom COPE.

Brottsförebyggande					
Polismyndigheten Halland	Samhällsrådet för grov organiserad brottslighet	Polis, kommuner, Region Halland	4-5ggr/år	Ingemar Nilja, Rolf Andersson, polisen	Nätverk mot grov organiserad brottslighet
	Samhällsrådet för den lokala brottsligheten	Närpolischefer, kommuner - lokalt	Regelbundenhet	Närpolischefer	Information om aktiviteter i respektive kommun
	Livsstilskriminella (utvärderas 2013)	Polis, socialtjänst, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, KRIS, Åklagarmyndigheten, Tingsrätten	4 ggr/år	Per Arne Nilsson, polisen	Agera mot personer som är livsstilskriminella och har pågående missbruk.
	ANDT-nätverk	Polis, kontaktpersoner i närpolisområdena		Ingemar Nilja	Förebyggande verksamhet mot ANDT
	Brottsofferfunktionen	Länsskriminalpolisen: Brottsofferfunktionen	Vid behov	Rolf Andersson, Solveig Andersson	Hot och riskbedömningar på brottsoffer, direktkontakt med brottsoffer i behov av stöd
Region Halland	Referensgrupp våld i nära relationer	Kommunerna i länet, polisen, vuxenpsykiatri, barnpsykiatri, åklagarkammaren, kriminalvården, länssjukvården	4 ggr/år	sigun.lilja@regionhalland.se	Syftar till att kompetensutveckla och stödja arbetet med att utveckla och samverka i länet när det gäller våld i nära relationer. Upprättar gemensamma projektansökningar till Länsstyrelsen och
Länsstyrelsen	Prostitution och människohandel	Polisen, socialtjänsten, Åklagarkammaren, Migrationsverket	2-3 ggr/år	Margit Mared, 035-13 21 07, margit.mared@lansstyrelsen.se	Nätverk med syfte att främja samverkan mot prostitution och människohandel
	Lokala samverkansavtal med polis och kommun				Avtal
Laholms kommun	Medlingsverksamhet	Socialtjänsten med lokalt med regionalt samarbete	2 ggr/år	Ingegärd Andren, socialtjänsten	Förebygga fortsatt brottslighet
	Ungdomstjänst	Socialtjänst, polis	Regelbundenhet	Inger Henriksson, socialtjänsten	Påföljdsprogram
	Samverkan socialtjänst och polis	Se nätverk.	Regelbundenhet	Bodil Nordstrand, avdelningschef, socialtjänsten	
	Föreningen - KRIS	Socialtjänst och föreningen KRIS	Regelbundenhet	Björn Jingblad, socialchef	Samverkan med föreningen KRIS
	Anlagda bränder	Kommunala verksamheter	Regelbundenhet	Peter Söderström, räddningstjänsten	Möten och diskussion för att förebygga anlagda bränder i kommunala lokaler och fastigheter.
	Alkoholhandläggare, socialtjänsten	Hylte, Halmstad och Laholm	Årligen	Mikael Andersson, socialtjänsten	Genomföra utbildningen "ansvarfull alkoholsenering"
	Brottsförebyggande grupp	polisen, räddningstjänsten	4-5 ggr/år	Pär-Åke Eriksson, räddningschef	År under uppstart
Falkenbergs kommun	Sommargrupp	Närpolisen, kommunala chefer	varannan vecka under sommar månaderna		Här diskuteras turism, gator, miljö och evenemang
	Medlingsverksamhet	Socialtjänsten med lokalt med regionalt samarbete	Regelbundenhet	Susanne Hörnstein	Förebygga fortsatt brottslighet
	Bekymringsamtal	Kommunala verksamheter	Regelbundenhet	Anders Bengtsson, Kultur & fritid	Stoppa brottsbetende på tidigt stadi
	Brandforum	Kommunala verksamheter, bolag	4 ggr/år	Patrik Annenvi, Kommunledningskontoret	Brandförebyggande
	Kvinnofridsgrupp	Kommunala verksamheter, Polisen	Regelbundenhet		
	Alkoholhandläggare, socialtjänsten	Närpolisen, socialtjänsten	Årligen	Lars Lacke, socialtjänsten	Genomföra utbildningen "ansvarfull alkoholsenering" samt "krogar mot knark"
Varbergs kommun	Trygg i Varberg (TIV)	Polisen, socialförvaltningen, Hamn- och gata, kultur o fritid, barn- och utbildning, stadsbyggnadskontoret, Region Halland, enhet skydd o säkerhet.	8-10 ggr/år	Karin Nilsson karin.nilsson@varberg.se , 0702 688 502	Kommunövergripande strategiskt nätverk, samordnande för trygghet- och brottsförebyggande verksamhet. Organisatoriskt under Folkhälso- och trygghetsrådet.
	Nätverk för att förhindra gängrelaterad brottslighet	Polis, ungdomsenheten soc, barn o ungdomsgruppen, familjepedagoger, missbrukarenheten, enheten för skydd o säkerhet, buf, kultur o fritid.	vid behov minst 1 gg/månad	Ronny Andersson, ronny.andersson@varberg.se , 0340-697214	Nätverk med käma och därefter adjungerade medlemmar efter situation och behov
	Anlagd brand-gruppen	räddningstjänsten, barn- och utbildningsförvaltningen, polisen(?)	Behovsstyrt	Ronny Andersson, ronny.andersson@varberg.se , 0340-697214 alternativt Per Swahn, per.swahn@varberg.se , 0340-697228	Nätverk för att snabbt sätta in förebyggande och informationsåtgärder i samband med incidenter vad gäller anlagd brand
Hylte kommun	Medlingsverksamhet	Barn- och ungdomskontoret, Polisen	ca 2ggr/år	Laila Bertilsson laila.bertilsson@hylte.se	När brott begås får gärningsmannen träffa målsägande
	SMIH	Barn- och ungdomskontoret, Polisen	Under uppstart		Samarbete mellan myndigheter i Hylte kommun
Kungsbacka kommun	Bråutskott	Representanter från förvaltningar i Kungsbacka kommun, politiken, Region Halland, bostadsbolag och frivilliga organisationer	4-5 ggr per år	Eleonor Gustafsson, Utvecklare Brå, eleonor.gustafsson@kungsbacka.se , 030 0-83 49 32	Utveckling, planering, diskussion. Tar upp aktuella frågor, projekt och samverkansmöjligheter för brottsförebyggande frågor.
	Kollektivtrafiknätverket	Säkerhetsstrateg, bussbolag, Brå, X-cons, polis, kollektivtrafikstrateg, Fritidsgårdsenheten	2 ggr/år	Camilla Tjemborg, Utvecklare Brå, camilla.tjemborg@kungsbacka.se , 0300-83 49 32	Samordnar insatser i kollektivtrafiken.
	Dopingnätverket	Kommun, gym, polis, Ung Öppenvård, gymnasieskolan	2 ggr/år	Eleonor Gustafsson, Utvecklare Brå, eleonor.gustafsson@kungsbacka.se , 030 0-83 49 32	Samverkar, förebygger och planerar gemensamt arbete.
	Nätverk för Grannsamverkan i Halland	Polis, kommunerna i Halland och Länsförsäkringar	2 ggr per år	Camilla Tjemborg, Utvecklare Brå, camilla.tjemborg@kungsbacka.se , 0300-83 49 32	Utveckling av det regionala och lokala grannsamverkansarbetet.
	Nationellt nätverk för Föräldrar emellan	Representanter från kommuner, regioner, frivilliga organisationer mm	1 ggr per år	Camilla Tjemborg, Utvecklare Brå, camilla.tjemborg@kungsbacka.se , 0300-83 49 32	Utveckling, kvalitetssäkring av Föräldrar emellan
	Tryggare Sverige	Kommunala brottsförebyggare	1 årlig två-dagarsträff	Eleonor Gustafsson, Utvecklare Brå, eleonor.gustafsson@kungsbacka.se , 030 0-83 49 32	Byter erfarenheter och knyter kontakter.
Brottsofferjouren					
KRIS	Kriminellas Revansch I Samhället (ideell organisation)				

Integration					
Länsstyrelsen, Integration	Stygrupp för länsprojekt kring samhällsorientering	Länsstyrelsen, kommunerna i länet	Regelbundenhet	Hava Husic, Projektledare, Halmstad kommun	Länsprojekt som syftar till att bygga upp en organisation för att erbjuda samhällsorientering för nyanlända invandrare i länet.
	Nätverk för nyanlända invandras etablering	Länsstyrelsen, kommunerna i länet, Arbetsförmedlingen	Regelbundenhet	Per Ibertsson, Integrationshandläggare	Utveckling, planering och uppföljning av arbetet med etableringsinsatser för nyanlända invandrare
	Nätverket för ensamkommande flyktingbarn	Länsstyrelsen, kommunerna i länet	2 ggr/termin	guitta.atallah.hajj@lansstyrelsen.se	Forum för utveckling av länets arbete med ensamkommande barn. Leds av länsstyrelsen och rapporterar till Taktisk nivå Barn unga och familj
Samhällsbyggnad och övrigt					
Region Halland	Stygrupp samhällsbyggnad	Föreläsningschefer/motsvarande från samtliga halländska kommuner och Region Halland.		Ordförande Ase Allberg, ase.allberg@regionhalland.se, 0767-69 60 06	Samverkan och utveckling inom samhällsbyggnadsområdet i Halland.
	Samordningsförbundet	Samtliga kommuner i Halland, Försäkringskassan, Region Halland och arbetsförmedlingen ingår.		Samuel Grahn samuel.grahn@sfalland.se, 0723-22 81 70	Insatser i inom Samordningsförbundet ska avse individer som är i behov av samordnade medicinska, sociala och/eller arbetsinriktade rehabiliteringsinsatser. Insatserna ska syfta till att uppnå eller förbättra förmågan till egen försörjning.
Länsstyrelsen	Hemlöshet	Kommunala verksamheter, allmännyttan, privata aktörer på bostadsmarknaden samt kronofogden. Ev. samverkan med frivillighetsorganisationer.	2 ggr/år	Milena Karlsson milena.karlsson@lansstyrelsen.se, 035-132042 Guitta Atallah Hajj guitta.atallah.hajj@lansstyrelsen.se, 035-132007	Rikstäckande regeringsuppdrag där Länsstyrelsens roll är att stödja kommunerna i arbetet med att motverka hemlöshet med fokus på att helt eliminera risken att vräka familjer med minderåriga barn. Antalet sociala kontrakt skall minska. Leds av Socialdepartementet och Länsstyrelsen skall årligen rapportera till regeringskansliet. Bland annat via BME.
Laholms kommun	Trygghetsvandringar	Kommunala verksamheter	Regelbundenhet	Andreas Tylenius, kvalitetschef	Genomförs tidigare i Laholms olika tätorter, med fokus på trygghet och säkerhet för medborgare
Falkenbergs kommun	Trygghetsvandringar	Kommunala verksamheter	Regelbundenhet	Louise Klintejord, Brå samordnare, louise.klintejord@falkenberg.se	Genomförs vid behov och resulterat i en risk och sårbarhetsinventering med medföljande analys för att skapa en trygg och säker kommun.
Beredskap					
Länsstyrelsen, Beredskap	Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap	Bl.a. kommuner, myndigheter med ansvar på krisberedskapsområdet, privata aktörer med samhällsviktig verksamhet	2 ggr/år	Jörgen Peters, jorgen.peters@lansstyrelsen.se, 035-132075	Skapar samverkan, nätverk och personliga relationer mellan de som arbetar med krishanteringsfrågor och som kan bli berörda under en kris.
Säkerhetsnätverket	Säkerhetsnätverket (säkerhetssamordnare),	Kommunernas "säkerhetssamordnare" (i Varberg kallat säkerhetsutvecklare)	Regelbundna möten 4 ggr/år plus arbetsmöten	Matilda Gustafsson, matilda.gustafsson@varberg.se, 0340-697230	Inte fokuserat i någon större utsträckning på sociala risker tidigare
Falkenbergs kommun	Rådet för trygghet och hälsa	Kommunens nämnder och förvaltningar	4 ggr/år	Klaus Heinsvig, Räddningschef Falkenberg	Skapa ett tvärsektorielt tryggt och säkerhetsarbete lokalt i Falkenbergs kommun.
Laholms kommun	POSOM Risk- och sårbarhetsgrupp	Socialförvaltningen Kommunala verksamheter	Regelbundenhet Vid behov	Wolf Zughaf, Socialförvaltningen Andreas Tylenius, kvalitetschef	Kommunal resurs Genomförs vid behov och resulterat i en risk och sårbarhetsinventering med medföljande analys för att skapa en trygg och säker kommun.
	Trygghet- och säkerhetsgrupp	Kommunala verksamheter	6 ggr/år	Pär-Åke Eriksson, räddningschef	Gruppens första möte är maj 2012. Fokus på trygghets- och säkerhetsarbete inom olika områden inom kommunen.
Varbergs kommun	POSOM	Lokalt arbete med samverkanspartners	2 ggr/år	Pär-Åke Eriksson, räddningschef	fler möten efter behov
	POSOM	Socialförvaltning, räddningstjänst, barn- och utbildning, polis, svenska kyrkan,	Minst en gång per kvartal plus behövsstyr	Anneli Westling, anneli.westling@varberg.se, 0340-881 22	Mer operativ roll
Hylte kommun	Posom	Svenska kyrkan, polis, räddningstjänst, Barn- och ungdom, arbete och näringsliv	ca 3 ggr/år	Elisabeth Johansson elisabeth.johansson@hylte.se	Psyiskt och socialt omhändertagande vid olyckor och kriser
Kungsbacka kommun	POSOM	IFO, Gymnasieförvaltningen, För- och grundskoleförvaltningen, polis, räddningstjänst och kyrkan	4 ggr/år	Johan Söderlund, 0300-83 40 00, johan.soderlund@kungsbacka.se	Samordnar, planerar och utbildar deltagare i krisgruppen.
Kungsbacka kommun	GR-nätverk Säkerhet	Säkerhetsstrateger GR	4 ggr/år	Lars Berggren, 0300-83 40 97, lars.berggren@kungsbacka.se	Samverkar, planerar och gemensamma problemställningar dryftas.

Projekt						
Organisation	6. Projekt	7. Aktörer	8. Mötesfrekvens	9. Projektid	10. Kontaktperson	11. Kommentar
Barn och unga						
Region Halland	Utvecklande föräldraskap med tonåringar	Halmstad kommun, Region Halland		september 2011-september 2012	Monica Svensson monica.svensson@regionhalland.se 035-17 98 35	
	Hälsoträgande skola	Kommunerna i Halland, Region Halland		lång sikt	Monica Svensson monica.svensson@regionhalland.se 035-17 98 35	
	Skolsatsning för familjehemsplacerade barn	Falkenberg, Halmstad, Region Halland	20 barn och deras sammanhang träffas minst en gång i halvåret, möten med teamen däremellan.	dec 2011 - mars 2014	ingrid.gustavsson@regionhalland.se	
Folkhälsa						
Varbergs kommun	Utbildning Suicidprevention	Räddningstjänst, Barn- och utbildning?, Socialförvaltning?		påbörjas HT 2012?	Fredrik Åkesson, fredrik.akesson@varberg.se, 0340-697207	Falkenberg har varit första kommun ut i länet.
Brottsförebyggande						
Falkenbergs kommun	Samverkansavtal Närpolisen - Falkenbergs kommun	Närpolisen Falkenberg, Falkenbergs kommun	4ggr	2012 tom dec	Patrik Anneni, Falkenbergs kommun	
Laholms kommun	Våld i nära relationer	Socialtjänst, polis, regionHalland, andra kommuner m fl	Regelbundenhet	Januari - december 2012	Inger Henriksson, socialtjänsten	
	Sexhandel och prostitution	Socialtjänst, polis, regionHalland, andra kommuner, länsstyrelsen m fl	Regelbundenhet	Januari - december 2012	Inger Henriksson, socialtjänsten	
Samhällsbyggnad och övrigt						
Region Halland	Samling för social hållbarhet	Region Halland, SKL		september 2011-januari 2013	Monica Svensson monica.svensson@regionhalland.se 035-17 98 35	
Varbergs kommun	BoBRA	Räddningstjänsten, socialförvaltningen (i nästa fas även barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritid)	Några gånger per år	2009- sommar 2012 (del 1) Del 2 startar efter sommaren	Fredrik Åkesson, fredrik.akesson@varberg.se, 0340-697207	Samarbete för ökad brandsäkerhet för sårbara grupper. Del ett rör personer med förflyttningsvårigheter (äldre, handikappade mm) Del två kommer omlätta barn och ungdom. Del tre missbruk och psykiska diagnoser.
	Bostadbrandsäkerhet	Räddningstjänst, Varbergs bostad (grannsamverkan mm?)	Någon gång per år	inleddes 2009. Nystart 2012	Fredrik Åkesson, fredrik.akesson@varberg.se, 0340-697207	Samarbete för ökad trygghet och brandsäkerhet
Beredskap						
Länsstyrelsen	Förstudie till regional risk- och sårbarhetsanalys avseende sociala risker 2013	Länsstyrelsen, Region Halland, Polismyndigheten i Hallands län och två kommuner: Falkenberg och Halmstad.	Ca varannan månad	Januari-december 2012	Catrin Kåldman, catrin.kaldman@lansstyrelsen.se, 035-132236	

Bilaga 2 – Workshop om sociala risker

Här nedan sammanfattas utbildningsdagen och varje anförande, deltagarnas synpunkter i utvärderingarna samt länsstyrelsens samlade utvärdering. Sist i bilagan finns länkar för vidare läsning.

Inledningsanförande:

Lars-Erik Lövdén, Landshövding i Halland.

Lars-Erik inledde med att ge deltagarna en kort bakgrundsbild av det område som sociala risker berörs av och att det fram tills nu inte har varit något som har arbetats med inom samhällsskydd och beredskap i någon större utsträckning. Istället har fokus legat på fysiska och tekniska risker. Men på senare tid har en ny problembild uppmärksamats där sociala risker orsakar oönskade händelser i allt större omfattning. Lars-Erik berättade om hur vi runt om i Europa kan ta del av händelser där social oro har lett till upplopp och att vi även kunnat urskilja liknande händelser i Sverige i form av exempelvis stenkastning mot polis och räddningstjänst i Rosengård under 2008.

Lars-Erik gick därefter över till att prata om begreppet sociala risker och att det inte finns någon vedertagen definition av detta. Länsstyrelsen i Skåne har bland annat definierat sociala risker enligt följande:

/.../sociala risker handlar om sociala problem vars grund kan spåras till ökade samhällsklyftor, arbetslöshet, bristande skolgång, avsaknad av förebilder och/ eller föräldrar som kapitulerar.

Exempel på händelser som kan ha sin bakgrund och vara sprungna ur sociala risker är bland annat skolskjutningar och stenkastning där ungdomar kan ge utlopp för den frustration som de känner av att samhället inte ger dem den hjälp de behöver. Samhällsproblem som växande klyftor, arbetslöshet, otrygga uppväxtförhållanden och en skolgång där alla inte blir sedda leder till en mycket komplex problembild.

Lars-Erik gick därefter över till att prata om syftet med dagen och att Länsstyrelsen genom workshoppen vill höja kunskapen om sociala risker och specifikt risker i Halland. Lars-Erik avslutade med att berätta att workshoppen är en del av ett större projekt som finansieras av MSB och som har som slutgiltigt mål att inkludera risker av social karaktär i länets risk- och sårbarhetsanalyser. För att få en djupare information om Lars-Eriks anförande se bifogat material under referenser.

Västra Götalandsmodellen

Matilda Johansson, projektledare sociala risker, Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Matilda presenterade projektet om sociala risker i Västra Götaland med fokus på den arbetsmetod som Länsstyrelsen i Västra Götaland i samverkan med andra aktörer tagit fram med anledning av att kunna inkludera sociala risker i risk- och sårbarhetsanalyser. Utgångspunkten till metoden är tagen från MSB:s vägledning gällande risk- och sårbarhetsanalyser (2011). I den finns fem övergripande riskområden som identifierats och som anses som lämpliga att utgå ifrån, ett av dessa områden är antagonistiska hot och social oro, Västra Götalandsmodellen är tänkt att kunna identifiera risker inom detta område.

Matilda gick igenom Västra Götalandsmodellens utformning. Modellen består av fem steg, det första är (i) skyddsvärt. Med det avses att identifiera sådant som är väsentligt för samhället att skydda utifrån värden, exempelvis demokratiska och mänskliga rättigheter, system vilket kan innebära samhällsviktig verksamhet, miljö att det finns en trygg uppväxt miljö och levnadsförhållanden samt även skyddsvärt för människor på individnivå. Efter att identifiering av skyddsvärda indikatorer inom detta är gjorda blir nästa steg att identifiera (ii) hot mot det skyddsvärda. Med det avses att kunna se de risker som finns samt de bakomliggande riskfaktorerna. Därefter behöver man se till den statistik som finns för att kunna (iii) identifiera och genomföra en trendanalys av riskfaktorer och sociala risker. Sedan ska ett (iv) scenario tas fram för att se vad som behöver arbetas vidare med och i slutändan kunna göra en (v) bedömning av hanteringsförmågan. Det sista steget handlar om att identifiera åtgärdsförslag.

Efter att Matilda presenterat metoden förklarade hon dess fördelar, vilket är att metoden erbjuder en möjlighet att arbeta proaktivt med risker av social karaktär, istället för reaktivitet vilket kan anses som mer vanligt. Genom att samla in statistik kan man se trender och därmed identifiera risker och kanske förebygga dem innan de inträffar. Indikatorerna går just nu igenom av ett forskarteam vid Göteborgs universitet.

När Matildas presentation var klar ställdes ett antal frågor vilket ledde till diskussion. Bland annat uppkom diskussion om hur ett scenario kan tas fram för sociala risker, Matilda svarade att scenariot bör ligga inom olika tidsintervall t.ex. en ekonomisk kris leder till arbetslöshet vilket ger orolighet och dålig ekonomi. De ekonomiska problemen inom befolkningen leder till missbruk och aggressivitet, vissa områden blir hårt drabbade och social oro uppstår vilket leder till upplopp i form av skadegörelse, stenkastning, anlagda bränder hot om våld etc. En annan diskussion som kom upp var den om vilka som bör delta vid en analys. Inom området är det önskvärt att kompetens inom olika områden deltar för att få en helhetstäckande bild av de risker som finns. För att få en djupare information om Matildas anförande se bifogat material under referenser.

Överenskommelse om samverkan för ökad trygghet i Landskrona stad

Annika Wågsäter och Mikael Lindberg, Landskrona stad.

Annika och Mikael berättade om Landskrona stads arbete med att öka tryggheten och den överenskommelse som tagits fram mellan kommun och polis för att utveckla samarbetet. Genom överenskommelsen har nya verksamheter startats, en utveckling har skett inom en rad verksamheter och samverkan över organisationsgränser fungerar mycket bra.

Annika och Mikael menar att det är väsentligt att samverkan har ett klart och tydligt syfte för dem som ska medverka, en förståelse för varför det är väsentligt. Därefter gick föreläsarna in på hur man gått till väga för att implementera överenskommelsen. Från början gick information ut till berörda organisationer om arbetet, det fanns en huvudansvarig person som var kontaktperson för de individer som inom respektive förvaltning hade en uppgift inom ramen för överenskommelsen. Därefter identifierades 16 arbetspunkter som Landskrona ville arbeta med för att minska otryggheten. Genom arbetet framkom efter en tid en större förståelse för vilken bild olika aktörer hade på ett område, detta ledde till en större förståelse för vilka problem som olika aktörer såg och en mer övergripande samsyn uppstod. Annika och Mikael berättade att en framgångsfaktor i deras arbete just har varit att olika aktörer ser på ett problem utifrån samma bild.

Vad har då överenskommelsen mer specifikt lett till? Det viktigaste enligt Annika och Mikael är att allting går mycket fortare i form av kontakter, vem som har vilket ansvar osv. Överenskommelsen ger även en möjlighet att arbeta övergripande med ett problem i taget som prioriteras. Föreläsarna berättade bland annat om hur de valt att arbeta med ett antal ungdomar och att genom överenskommelsen har hanteringen blivit betydligt enklare än innan. För att få en djupare information om Annika och Mikael's anförande se bifogat material under referenser.

Polismyndigheten i Hallands brottsförebyggande arbete

Ingmar Nilja, Polismyndigheten i Halland

Ingmar pratade om Polismyndigheten i Hallands arbete när det gäller brottslighet. I Halland inkommer cirka 40 000 brottsanmälningar vare år, bland annat förekommer brott som skadegörelse, inbrott, metallstöld och hot om våld och våld. Dessa är några av dem som polisen arbetar med dagligen i Halland. En problematik som Ingmar berörde, och som i stor utsträckning kan kopplas till sociala risker, är den organiserade brottsligheten. Ingmar lyfte fram åtta olika områden inom den lokala organiserade brottsligheten:

1. Organiserade stöld och häleri
2. Illegal alkohol och illegala cigaretter
3. Narkotika och dopningspreparat
4. Organiserat svartarbete
5. Människohandel för sexuella ändamål/koppleri
6. Illegala spel och dobbleri
7. Otillåten påverkan, utpressning och beskyddarverksamhet
8. Konsumtion av kriminella pengar och penningtvätt

Därefter förklarade han hur det ser ut i Halland för respektive brott samt hur samverkan mellan olika organisationer kan leda till en förbättrad bild. Ingmar talade om hur kunskapen hos olika aktörer skulle kunna leda till en förbättrad lägesbild och därigenom påverka brottsligheten.

Bland de brott som föreläsaren gick igenom kan nämnas organiserade stöld och häleri. Det sker 1300 bostadsinbrott, varav 600 villainbrott, i Halland varje år. Trenden visar på att fler av bostadsinbrotten sker på hösten. Metallstöld är ett annat stort problem, där organiserad brottslighet finns med, tågtrafiken har vid ett antal tillfällen drabbats av problem på grund av detta. Ett annat problem som finns är stöld från lastbilar, där gärningsmän skär upp kapellen när lastbilarna står parkerade under nätterna. Ett annat område är illegal handel med cigaretter, alkohol, narkotika och dopningspreparat. Cirka 2600 narkotikabrott uppdagas varje år i Halland. Ingmar pratade även om problematiken med organiserat svartarbete, människohandel för sexuella ändamål, samt otillåten påverkan, utpressning och beskyddarverksamhet.

Föreläsaren avslutade med att slå ett slag för samverkan inom dessa områden. Polisen tillsammans med andra organisationer måste samverka för att underlätta hanteringen med dessa sociala risker. Även om det finns bra samverkan inom vissa områden får man aldrig slå sig till ro utan aktörer måste vilja arbeta framåt. För att få en djupare information om Ingmars anförande se bifogat material under referenser.

Trygghet, hälsa och brottsförebyggande arbete

Pia Kruners, Falkenbergs kommun

Pia pratade om Falkenbergs kommun och deras arbete med trygghet, hälsa och brottsförebyggande åtgärder. Falkenberg utgår från ett främjande perspektiv där målet är att skapa möjligheter för människor att ha en god hälsa, tillit och trygghet i kommunen. Det finns en rad aktörer som arbetar med trygghetsfrågor i Falkenberg och det finns även ett ”Råd för trygghet och hälsa” där väsentliga aktörer inom olika organisationer sitter med. Kommunens inriktning för att bli en tryggare och säkrare kommun, ska uppnås genom goda uppväxtvillkor, en god livsmiljö och gemenskap, god trygghet och hälsa för äldre samt att individen ska kunna delta i beslut och kunna göra sin röst hörd på ett bra sätt.

Hur arbetar man då mer specifikt för att uppnå detta? Ett av ”projekten” som bedrivs är att ge föräldrar stöd under barnens uppväxt från 0-17 år. Kommunen har utgått från de nationella riktlinjer som finns inom området. Det finns ett antal mötesplatser för föräldrarna, studiecirkel erbjuds kostnadsfritt, som ger föräldrar möjlighet att utveckla ett positivt föräldraskap. Pia berättade även om att kommunen satsat på hälsofrämjande förskolor. För att få en djupare information om Pias anförande se bifogat material under referenser.

Projekt tidig insats

Tonie Möllestam, KRIS Halmstad och Kristoffer Johansson, Unga KRIS Halmstad.

KRIS – Kriminellas revansch i samhället bildades 1997 och finns till för att hjälpa individer som begått brott att åter kunna acklimatisera sig till samhället utan att få återfall in i brottsligheten.

Kristoffer berättade om Unga KRIS arbete med ett projekt som startades upp under 2011 vid namn Tidig insats. Projektet har som mål att ge unga brottsförbrytare hjälp i ett tidigare skede än vad som annars skulle ha skett, detta för att de ofta är ångerfulla direkt efter vilket medför att det är lättare att nå fram till dem då. Projektet kan ses som ett komplement till ordinarie hantering. Ungdomarna erbjuds en kontaktperson, som finns tillgänglig dygnet runt, de får möjlighet till att gå på olika möten samt att de ofta får någon form utav uppgift vilket medför att de får en vardag som känns betydelsefull. Allt arbete som bedrivs är ideellt.

Tonie fortsatte därefter med att dela med sig av sina egna erfarenheter och vilket stöd KRIS inneburit för honom. Han förklarade vikten av arbetet i KRIS, som ger dem som begått brott möjligheten att skapa ett nytt kontaktnät, annars är det lätt att man återvänder till det gamla där ofta andra kriminella finns. För att få en djupare information om Tonies och Kristoffers anförande se bifogat material under referenser.

Gruppdiskussioner

Under dagen hölls runt borden ett antal diskussioner och erfarenhetsutbyten kring sociala risker. De första frågeställningarna var *Hur tolkar du begreppet sociala risker utifrån din profession/ditt uppdrag?* och *Vad finns det för sociala risker idag i Hallands län?* Nedan följer en kort summering av vad som diskuterades (uppdelningen har gjorts av länsstyrelsen efter workshoppen).

Sociala riskfaktorer:

De riskfaktorer som har identifierats har delats in utifrån Västra Götalandsmodellens indelning.

Social, ekonomisk och politisk marginalisering & ekonomiska skillnader:

- Ekonomiska klyftor
- Kan bidra till rekrytering av kriminella nätverk
- Systemhotande brottslighet: när man påverkar t ex politiker och tjänstemän i samhället t ex korruption
- Bristande tilltro till samhället
- Att ta demokratin för givet
- Attityder till rättigheter och skyldigheter. Vi har olika bilder av vad man själv/samhället ska stå för

Social och territoriell stigmatisering:

Känsla av att inte tillhöra samhället – alienation:

- Utanförskap
- Utanförskap i den egna familjen, t ex när man kommer till Sverige och barnen klarar språket snabbare och blir företrädare i den egna familjen, går förbi föräldrarna
- Kommunikation – tvåvägs! Nyanlända behöver få rätt hjälp i rätt tid. Anpassad på individnivå, ineffektivitet, byråkrati kring en del frågor, saknar en gemensam bild dito förebilder

Otrygga uppväxtförhållanden:

- Splittrade familjer
- Bostadsbrist
- Att ha tillgång till sina föräldrar, vissa föräldrar är hemma för mycket, andra för lite, man har inte kontakt med sina barn
- Många pendlar och det tar tid, beroende av väl fungerande lokal/regionaltrafik

Ohälsosamma levnadsvanor:

- Tillgängligheten av narkotika
- Psykisk ohälsa
- Otrygga platser
- När man skiljer sig i familjerna och det inte finns någonstans för den ena parten att flytta med barnen. De behöver då ryckas upp från omgivningen. Behövs bostadsrätter i ”finare” områden.
- Beroendevården, hur vårdkedjorna fungerar, glapp, t ex subutex, metadon-behandlingar, glapp här, gå till mottagningen, ta emot preparaten, sedan stoppa undan och sälja till andra

Bristande utbildning:

- Avhoppare från gymnasiet
- Ungdomar med ofullständiga betyg
- Skolkproblematik – påverkar ekonomiskt studiebidraget
- Bristande civilkurage

Samhällets bristande finansiella, materiella eller personella resurser:

- Tillväxtproblem

- Fattigdom
- Ungdomsarbetslöshet
- Nerdragningar i skolan, färre vuxna, skolan får fler uppgifter utan samtidig personaltillförsel. Elevhälsan, t ex

Sociala risker:

- Gängbildningar
- Systemhotande brottslighet: när man påverkar t ex politiker och tjänstemän i
- Avhoppare från gymnasiet
- Motorvägen och mackarna – för med sig sociala risker ur brottsynpunkt
- Bostadsinbrott – motorvägens betydelse för vissa brott i Halland t ex
- Samhället utnyttjas, t ex assistansersättningarna, folk tappar tilltron till demokratin
- Gängbildningar
- Liberal syn på droger

Nästa diskussionspunkt handlade om frågorna *Vilka framtida sociala risker kommer att finnas i länet? Är det nya risker eller kommer befintliga att accelerera?* Nedan sammanfattas de åsikter som framkom.

Deltagarna var övergripande överens om att de risker som finns idag även är dem som kommer finnas i framtiden. Däremot trodde många att globaliseringen, en ökad alienation samt ekonomiska problem skulle kunna vara några av de faktorer som medför att nuvarande risker kommer att bli större. Deltagarna menade på att det är svårt att kunna identifiera nya risker, ett forum för sociala risker tror man dock att nätet kommer att vara, även om det redan idag kanske ses som det. Bostadsfrågan ansågs även som central, att möjliggöra förändring i miljöprogrammen. Klimatförändringarna var en annan tanke som framkom och hur de kan bidra till att sociala risker uppstår eller ökar.

Den sista diskussionspunkten för dagen berörde frågorna *Hur hanterar vi sociala risker i Hallands län? Vad krävs för att vi ska kunna hantera identifierad riskbild?*

Inledningsvis handlade diskussionerna om samverkans betydelse i arbetet med sociala risker. Samverkan över de organisatoriska gränserna, både internt och externt, samt med det civila samhället, är väsentligt för att arbetet ska generera i ett gott utfall. Det finns även behov av att tydliggöra problematiken för de politiska beslutsfattarna och ge dem information om arbetet och de konsekvenser som det kan få att inte arbeta förebyggande med dessa frågor. Ett förslag var en regional strategi som kan brytas ner på en kommunaltaktisk nivå, vilket skulle ge verktyg för politiken att prioritera och ge resurserna som krävs.

Det systematiska arbetet för risk och sårbarhetsanalyserna ett bra sätt att lyfta sociala risker, men det behövs fortfarande en tydlig struktur och former för hur aktörerna ska jobba med dessa frågor och vem som ansvarar för vad. Det krävs även ett planeringsarbete för att kunna hantera eventuella sociala risker, t.ex. genom att identifiera de nödvändiga samhällsfunktionerna som krävs för att hantera sociala risker. Detta system för att hantera sociala risker måste gå att ändra till andra företeelser som kommer i framtiden.

Åtgärdsförslagen berörde även specifika problem, bland annat bostadsbristen och segregerade bostadsområden, och behovet av ett socialt perspektiv i större omfattning i samhällsplaneringen för att få trygga och säkra miljöer.

Avslutning

Dagen avslutades med att Catrin Källdman berättade om länsstyrelsens fortsatta arbete med projekt ”Förstudie till regional risk- och sårbarhetsanalys avseende sociala risker 2013”. Bland annat berättades att en rapport om sociala risker kommer ut under december och att arbetet med att inkludera sociala risker i risk- och sårbarhetsanalyser kommer att påbörjas under 2013.

Sammanfattning av utvärderingsmaterial

Deltagarna fick under workshopen möjlighet att besvara frågor om deras upplevelser av dagen. Nedan följer en sammanfattning av utvärderingen och de resultat som framkom⁹¹. Deltagarna var övergripande överens om att föreläsarna hade genomfört ett gott arbete med väsentlig information. Föreläsarna fick goda omdömen och de flesta ansåg att anförandena hade gett värdefull eller mycket värdefull information. Positivt ansågs även vara att föreläsarna hade olika roller inom sina respektive organisationer och därigenom synsätt på berörda frågor.

Gällande gruppdiskussionerna ansåg deltagarna att det hade varit ett av dagens viktigaste inslag. Det var här som möjligheten att nätverka inföll, att knyta nya kontakter och att få med sig ett nytt tänk hem till respektive organisation. De ansåg det som intressant och nyttigt att utbyta erfarenheter och synsätt på frågor utifrån olika professioner, att diskussionerna var bra samt att erfarenheterna tyder på att det behövs en sammanhållande länk för att få det övergripande arbetet att fungera tillfredsställande.

På frågan om workshopen ökat deltagarnas kunskaper ansåg deltagarna att den gjort det. En kombination av föreläsarnas presentationer och de gruppdiskussioner som var gjorde att nya erfarenheter tillkom respektive deltagare på något sätt. Speciellt positivt ansågs det vara att dagen innehöll kunskap från olika organisationer vilket skapade en större förståelse för andras arbete.

På frågan om deltagarna hade några synpunkter gällande framtida arbete framkom bland annat att de ansåg att arbetet är viktigt och att det bör fortskrida. De ser gärna att en ny workshop genomförs om något år. Det är där även viktigt att dela med sig av de erfarenheter som kommunerna fått med arbetet som förhoppningsvis kommer pågå under 2013.

Avslutningsvis kan nämnas att deltagarna varit övergripande nöjda med dagen och att de ser att sociala risker är ett område där ett fortsatt arbete är väsentligt. Länsstyrelsen bedömer därmed att syftet och målen med workshopen (att höja kunskapen om sociala risker, diskutera vilka risker som finns, vilka som är de bakomliggande faktorerna och hur vi hanterar dessa risker i Hallands län) har uppfyllts.

Sammanfattningen gjord av:
Joakim Rosenqvist, Länsstyrelsen

Granskad av:
Catrin Källdman, Länsstyrelsen samt ovanstående föreläsare

---

⁹¹ 41 av 60 deltagare besvarade utvärderingen.

Referenser till utbildningsdagen

Lars-Erik Lövdén:

Länsstyrelsen i Skåne (2012), *Sociala risker i Skånes län*, samhället förändras – och vi måste förändra våra insatser.

http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2012/sociala_risker_i_skane_rapport_lst_skane_2012.pdf

Länsstyrelsen i Halland: Regional risk- och sårbarhetsanalys (2011):

<http://www.lansstyrelsen.se/halland/Sv/publikationer/rapporter/rapporter-2011/Pages/2011.aspx?keyword=risk+och+s%c3%a5rbarhets>

Matilda Johansson:

Länsstyrelsen Västra Götaland (2012), *Västra Götalandsmodellen – Sociala risker i risk- och sårbarhetsanalyser – en vägledning*. Västra Götalands län

Rapport 2012-01

ISSN 1403-168x

<http://www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2012/2012-01.pdf>

Annika Wågsäter och Mikael Lindberg:

Överenskommelse om samverkan för ökad trygghet i Landskrona (2012):

http://www.landskrona.se/documents/landskrona/documents/trygg%20och%20s%C3%A4ker/overenskommelsen2012_web.pdf

Redovisning av regeringsuppdrag. Sociala insatsgrupper. Polisen:

http://www.polisen.se/PageFiles/335163/121101_Sociala%20insatsgrupper%20-%20Redovisning.pdf

Edvall Malm, Disa (2012): Det socio-polisiära handlingsnätet. Samverkan mellan polis och socialtjänst kring ungas missbruk och kriminalitet.

Umeå Universitet.

<http://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:561452>

Ingmar Nilja:

Polisen i Hallands hemsida (2012): *Mål*,

<http://www.polisen.se/Halland/Om-polisen/lan/Ha/op/Polisen-i-Hallands-lan/Mal/>.

Polismyndigheten i Hallands län (2012), *Verksamhetsplan för 2012*.

Pia Kruners:

Plan för social hållbarhet i Falkenbergs kommun:

<http://www.falkenberg.se/download/18.39e671de12c41b4bd7c8000160/Plan+f%C3%B6r+Social+h%C3%A5llbarhet.pdf>

Brotts- och drogförebyggande arbete:

<http://www.falkenberg.se/kommunen/forvaltningar/kulturochfritid/forebyggandeverksamhet/brottsochdrogforebyggande.4.1f78b68fd27827f167fff1636.html>

Tonie Möllestam och Kristoffer Johansson:

Unga KRIS (2011), Projekt tidig insats:

<http://ungakris.se/pdf/tidiginsats.pdf>

KRIS hemsida:

<http://kris.a.se/>

Catrin Källdman:

Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap:

<http://www.lansstyrelsen.se/halland/sv/manniska-och-samhalle/krisberedskap/natverk/Pages/index.aspx?keyword=regionala+r%c3%a5det+f%c3%b6r+samh%c3%a4llsskydd>

Länsstyrelsen i Halland (2012): "Förstudie till regional risk- och sårbarhetsanalys avseende sociala risker 2013"

<http://www.lansstyrelsen.se/halland/Sv/manniska-och-samhalle/krisberedskap/Pages/projekt-sociala-risker.aspx>

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Länsstyrelsen i Hallands län
Slottsgatan 2 • 301 86 Halmstad
Telefon: 035-13 20 00
halland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/halland